Euphonia

Revistă de cultură muzicală | Editată de Filarmonica Piteşti • Nr. 4-5, Anul II • 06-09 | 2011

Maria Callas
O viață glorioasă, dar foarte tragică 8–9

Un aristocrat al pianului 16

Premieră națională:
„La Corte de Faraon” 22

Festivalul Internațional
„George Enescu” 54–62

Euphonia

Revistă de cultură muzicală
Apare sub egida Consiliului Local al Municipiului Piteşti şi a Primăriei Municipiului Piteşti
Editată de Filarmonica Piteşti
Apare cu sprijinul Asociaţiei culturale „Prietenii Filarmonicii”

Donaţii şi sponsorizări: Filarmonica Piteşti, cod fiscal nr. 22086364,
cont bancar: RO17TREZ0465010XXX005818 deschis la Trezoreria Piteşti

Sorin Melinte
Miracolele muzicii

Aveam vreo patru ani și o colegă a mamei – era învățătoare - ne-a invitat să vedem o pianină…
24

Traducere din limba spaniolă
La Curtea lui Faraon

Din Teba mă trag
În Teba m-am născut
Fecioara din Teba
Se spune că sunt!
38

Festivalul internațional
"D.G. Kiriac"

La această ediție, ca și la cele anterioare, au participat mai multe coruri de prestigiu…
46

Euphonia

FILARMONICA PITEȘTI

Director
Jean Dumitraşcu

Redactor-şef
Sebastian Crăciun
Colaboratori: Cristian Lupeș, Adrian Simeanu, Serghie Bucur, Joe Neguț, Moise Mitulescu
Corector: Ion Teianu
Fotografi: Felix Cuceanu, Ionel Iancu
ISSN 2066 – 9003
DTP: Smart Press s.r.l.
Tipar: S.C. Argeșul Liber S.A.

Sediul redacției:
Filarmonica Pitești, Casa Cărții, etaj 2, 110013
Tel. 0248.220111, fax: 0248.212548
e-mail: filarmonica_pitesti@yahoo.com

Dezacorduri cu Mircea Iorgulescu sau cum plătim drepturi de autor lui Mozart

Jean Dumitrașcu

Încă de la prima sa stagiune, 2007-2008, Filarmonica Pitești a căutat să dezvolte și să întrețină raporturi de bună colaborare cu toate celelalte filarmonici din țară. Am semnat petiții comune, către cele mai înalte foruri, întru apărarea drepturilor artiștilor, ne-am consultat atunci când ne-am confruntat cu aplicarea unor acte normative contradictorii în vigoare, ne-am întâlnit, la propriu, la Sibiu, la 20 martie 2009, pentru a redacta o scrisoare deschisă către Ministerul Culturii, dar și pentru a pune la cale o Asociație a filarmonicilor din țară (proiect nefinalizat nici astăzi, din păcate), am luat atitudine, mai an, față de o ,,hotărâre arbitrală" a UCMR-ADA. Acum, iarăși, o nouă tentativă comună contra altei hotărâri grele…

Practic, veniturile proprii, obținute din vânzarea biletelor de spectacole, sunt dijmuite necruțător de diferite taxe și ,,remunerații". Spre știința tuturor, Filarmonica Pitești respectă, firește, prevederile Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu nenumăratele modificări și completări ulterioare (toate impozitele, dar și un 2% local), ale Legii nr. 35/1994 privind timbrul muzical etc. (alți 5%), ale Deciziei nr. 203 din 27 mai 2011 privind publicarea în Monitorul Oficial a Deciziei civile nr. 139A din 3 mai 2011 a Curții de Apel București-Secția a IX-a civilă și pentru cauze de proprietate intelectuală, publicată în Monitorul Oficial nr. 420 din 16 iunie 2011(alți 620 lei minimum/spectacol, chiar dacă e în aer liber și gratuit), dar și 2% către Institutul Național al Patrimoniului (fiindcă funcționăm într-o zonă protejată istoric), plus 1% către Societatea Națională de Cruce Roșie din România, conform Legii nr. 139/1995, dar și 4% din fondul de salarii către fondul național de solidaritate, conform Legii nr. 448/2006 ș.a.m.d.

Să mai pomenim de întreg eșafodajul birocratic (borderouri peste borderouri întocmite, metodologii multiple) pentru calcularea, transmiterea și virarea acestor sume?! Sau că, din cauza crizei (a veniturilor publicului, intelectuali de regulă), a scăzut numărul de spectatori? Treptat-treptat, s-a ajuns ca plățile, legale, obligatorii (altfel ți se retrage licența de funcționare) către organismele invocate să fie mai mari decât încasările propriu-zise!!! Am ajuns să subvenționăm, ca instituție publică, un o.n.g., cum e UCMR-ADA! Protestezi în zadar! Alții se judecă, tot în zadar…

O întâmplare tristă, din vara trecută… Apăruse Decizia nr. 189/3 mai 2010 privind publicarea în M.O. a hotărârii arbitrale din data de 12 aprilie 2010 având ca obiect forma finală a Metodologiei privind remunerațiile pentru comunicarea publică a operelor muzicale în concerte, spectacole ori manifestări artistice (între timp, UCMR-ADA a mai publicat o hotărâre, invocată mai sus, și mai drastică: ni se dijmuiesc și sponsorizările, și subvențiile). Pur și simplu, amânam, ca formă de protest, să pun ștampila cu ,,bun de plată" pe noile facturi, uriașe, de la UCMR-ADA, când sunt sunat de directorul oficiului lor juridic. Ce faceți? Supărat, zic, cu aplicarea O.U.G.-urilor nr. 55, 58 și 63 (cele cu tăierile de 20% din buget, 25% din salarii și cu reducerea de personal). Nu am auzit de ele, îmi spune. Normal că nu auzise. O.n.g.-ul de utilitate publică, așa cum este UCMR-ADA, nu a fost lovit de criză. Dimpotrivă, și-a sporit veniturile. Mircea Iorgulescu, președintele acestei Uniuni, e un manager tare bun. Are grijă să plătească drepturi de autor lui Haendel, Mozart, Beethoven, Ceaikovski…

Seară magică la Filarmonică

A fost, la 23 iunie a.c., un concert de zile mari! A fost așa cum de multă vreme nu-mi amintesc să mai fi fost. De fapt, de fiecare dată e altfel, dar unele dintre ele sunt de-a dreptul magice. Cel de închiderea stagiunii însă a fost gândit parcă să rămână în sufletul publicului până la reîntâlnirea din toamnă. Concertul a fost un omagiu adus Mariei Callas, cea mai mare soprană din a doua jumătate a secolului al XX-lea. Invitați de onoare au fost: Giovanna Lomazzi, confidenta și asistenta Mariei Callas, Gianni Tangucci, director artistic al teatrelor din Milano, Bologna, Veneția, Roma etc., Giampiero Zazzara, regizor, actor și promotor al tinerelor talente, și soprana Laura Niculescu, inițiatoarea omagiului. La început, pe un ecran uriaș au apărut fotografii cu Maria Callas atât pe scenă, cât și dincolo de ea. Apoi a venit rândul soliștilor: tineri, dar recomandați de talentul lor și de premiile obținute la concursurile desfășurate în țară sau în

Văzând-o şi ascultând-o pe Valentina Naforniță am înțeles de ce a cucerit şi premiile publicului, nu doar cele ale juriului.

străinătate.

Mai bine de două ore, sub bagheta măiastră a dirijorului Tiberiu Oprea, au oferit publicului dovezi de real talent. Am ascultat arii din opere celebre precum: „Carmen" de G. Bizet, „Romeo și Julieta" de C. Gounod, „Don Giovanni" de W.A. Mozart, „Tosca" de G. Puccini, „Traviata" de G. Verdi, „Bărbierul din Sevilla" de G. Rossini etc. Voci bune și un talent al interpretării pe măsură, pentru că fiecare dintre soliști este și un bun actor, intrând în pielea personajelor interpretate.

Văzând-o și ascultând-o pe Valentina Naforniță am înțeles de ce a cucerit și premiile publicului, nu doar pe cele acordate de juriu.

Găsești la ea talent, delicatețe și frumusețe. I-au urmat Orsolya Vari și Alin Anca interpretând un duet gustat pe deplin de spectatori. Ea rafinată și elegantă, iar el, frumos ca un maur (nu știu de ce tocmai maur, dar așa mi s-a părut potrivit) și cu o extraordinară forță de interpretare. Nu degeaba va pleca doi ani la Marea Operă din Berlin. Apoi a apărut Mediana Vlad, o solistă cu atitudine de divă care cunoaște arta de a dărui publicului, dar și de a culege aplauzele acestuia. Soprana Cristina Radu a fascinat publicul și au fost spectatori pe care i-am auzit spunând despre ea că seamănă puțin cu Maria Callas.

Pasiunea cu care a interpretat piteșteanca Andra Bivol Costea mi-a amintit de coridele spaniole. Solistul Mihail Dogotari a primit laude atât de la public, prin aplauze, cât și din partea invitaților de onoare, care au spus că este foarte talentat. La fel s-a dovedit a fi și Ștefan Korch, cel mai tânăr dintre soliști. 21 de ani și speranțe la orizont! Marian Rește, prin interpretarea și prezența sa, a confirmat piteștenilor că este valoros și că tocmai de aceea colaborează cu teatre prestigioase din Italia.

La Stefan Popov experiența și-a spus cuvântul, iar publicul i-a apreciat siguranța interpretării. Au venit de la Cluj, Brașov, București și au cântat, fără pretenția de a fi remunerați, despre dragoste sub mai toate formele ei: dorită, împlinită, neîmplinită, trădată etc.

Și-au dorit însă șansa de a fi văzuți de invitații de onoare ai concertului, oameni cu experiență în domeniu și descoperitori de talente. O șansă oferită lor de Filarmonica Pitești, care promite să repete experiența și în anul următor. La finalul concertului, dirijorul Tiberiu Oprea i-a poftit pe scenă pe invitații de onoare, care au lăudat calitățile artistice ale soliștilor români și au precizat că unii dintre soliști sunt laureați ai concursurilor pe care le-au jurizat și cântă deja în teatre de prestigiu din Italia. E zgârcit spațiul cu mine, așa că nu vă mai pot spune decât că publicul a reacționat pe măsura a ceea ce a audiat, iar reacțiile au sunat, de nenumărate ori și printre ropote de aplauze, cam așa: „Bravooooo!", „Nemaipomenit!", „Nu mă așteptam să aud la Pitești așa ceva", „Excelent!".

Pasiunea cu care a interpretat piteşteanca Andra Bivol Costea mi-a amintit de coridele spaniole.

Aurora Elena Ghiță

Maria Callas:

O viață glorioasă, dar foarte tragică

Interviu cu d-na Giovanna Lomazzi, asistenta Mariei Callas

Stimată doamnă Giovanna Lomazzi, înainte de toate, vă mulțumim că ați acceptat invitația noastră și a sopranei Laura Niculescu, cea care ne și ajută acum să purtăm acest dialog, de a participa la concertul Filarmonicii Pitești, intitulat ,,Omagiu Maria Callas''. Mai mult, ați vorbit pe scenă, ne-ați oferit imagini inedite… Cum și când ați cunoscut-o pe Maria Callas?

Am cunoscut-o pe Maria Callas pe când eram amândouă foarte tinere, în 1953, la un restaurant de lângă Opera Scala din Milano. Am devenit prietene, născându-se o relație foarte apropiată, ca între surori. Fiind cu 20 de ani mai tânără decât ea, spunea mereu că sunt sora ei cea mai mică. Pentru că avea o situație familială dificilă, căuta persoane care să-i umple viața din punct de vedere afectiv, o anume afecțiune care-i lipsea. Am însoțit-o la cele mai importante teatre lirice unde era invitată, mi s-a permis acest privilegiu, tatăl meu fiind prieten cu soțul de atunci al Mariei Callas,

> Maria Callas a murit pentru că nu a mai suportat situația, ajunsese o persoană care nu mai avea nici un scop în viață.

Meneghini. Am acompaniat-o, deci, la Berlin, New York, Paris, Viena. Totul a fost foarte bine până la întâlnirea ei cu Onassis. A vrut să-și schimbe identitatea! Nu a mai vrut să fie cântăreață, a vrut să fie soția lui Onassis!

Da?! Ea a vrut asta?

În opinia mea, Callas a fost importantă cât timp a fost recunoscută ca fiind ,,marea divă", fiindcă lui Onassis, care nu înțelegea nimic din muzică, îi plăcea să fie alături de o divă; o ducea la recepții, în voiaje… Dar nu a luat-o de soție! Iar ea divorțase de Meneghini pentru el. În timp ce înainte era foarte severă cu ea însăși, studiind enorm sau făcând o cură de slăbire neobișnuită, în momentul în care a intrat în vârtejul vieții mondene oferite de Onassis, a început să neglijeze studiul. Vocea sa nu a mai avut strălucirea dinainte, după atâtea recepții și-a pierdut din calități. Tot ce câștigase în cinci ani de mare carieră a pierdut imediat.

Callas a fost importantă cât timp a fost recunoscută ca fiind <<marea divă>>, fiindcă lui Onassis îi plăcea să fie alături de o divă.

De ce?

Pentru că nu mai avea voce! Între timp, Onassis a abandonat-o pentru a se căsători cu fosta doamnă Kennedy. Atunci, Maria Callas și-a pierdut și prietenii, fiindcă s-a izolat de lume. Era conștientă că nu mai era ,,marea divă" , ci ,,fosta mare divă". A încercat să mai revină pe scenă în următorii ani, dar nu a mai avut nici forța, nici concentrarea dinainte. Publicul a și primit-o cu răceală.

S-a vorbit foarte mult despre moartea ei…

Da, după mine, Maria Callas a murit pentru că nu a mai suportat situația, ajunsese o persoană care nu mai avea nici un scop în viață. A încercat atunci să devină profesoară, a și predat un an la New York, să fie actriță, protagonistă în filme, a și jucat în Medeea, în regia lui Passolini, dar fără succes. A vrut să facă regie pentru un spectacol. Numai insuccese. Din păcate, nu s-a mai regăsit pe sine, nu

și-a mai regăsit niciodată calea inițială, cea a adevăratei Maria Callas. Era instinctivă pe scenă, de asta era minunată. Era greu să treci de la un statut de primă importanță mondială la un statut cu totul secundar. O viață glorioasă, dar foarte tragică.

Am constatat că nivelul soliştilor români e incredibil, e cel mai mare dintre toți soliştii europeni.

Vă rog să ne spuneți câteva cuvinte despre concertul de la Pitești, inițiat de noi împreună cu soprana Laura Niculescu…

A fost foarte frumos, voci ca la Scala din Milano! O cunosc pe Laura de mulți ani. Ea m-a ajutat să cunosc o realitate românească deosebită, din păcate necunoscută în Italia. Am descoperit cântăreți foarte buni despre care nu se știa nimic în Italia. De pildă, la concursul european pe care îl organizez am ales, din cei 150 de cântăreți din toate țările europene, nu doar din U.E., au fost și din Turcia, care s-au prezentat la preselecție, nu mai puțin de 8 soliști din România. Dintre aceștia opt, patru au luat premii. Au fost și cazuri, cum ar fi doi dintre soliștii de la Pitești de aseară, Marian Rește și Vari Orsolya, care nu au intrat în finală, dar au primit contracte în Italia. Trebuie să știți că, anual, în fiecare lună ianuarie, vin la București ori la Cluj și Brașov pentru asemenea audiții. Am constatat că nivelul soliștilor români e incredibil, e cel mai mare dintre toți soliștii europeni. Și, după cum am văzut și aseară, sunt mereu alte voci de descoperit!

Vă mulțumim
și sper să ne mai revedem la Pitești.

Jean Dumitrașcu,

24 iunie 2011, Pitești

Turneul ritmului

În perioada 21 – 25 mai a.c. s-a desfășurat primul turneu național al unei formații de percuție. Icon Arts Percussion Group, ansamblu care s-a format cu ocazia Academiei de vară de la Cisnădie, sub coordonarea unui foarte important muzician al vieții muzicale contemporane - Mircea Ardeleanu, este alcătuit din studenți ai Academiei de muzică Gheorghe Dima din Cluj. Ritm, energie, pasiune, bună dispoziție au fost ingredientele care au transformat acest proiect hibrid într-un adevărat eveniment. Câteva zeci de instrumente inedite, mânuite de șapte pasionați, ritmurile incitante, dar și efectele sonore nebănuite au atras publicul în trei spații mai puțin prezente în conștiința melomanilor: curtea interioară a Castelului Peleș, Studioul 3 al Radio Târgu Mureș și sala Casei Universitarilor din București. Cei șapte pasionați, cei șapte profesioniști, care s-au alăturat acestui turneu organizat de Exces Music, prin programul « Oportunități la tine acasă », finanțat de Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din

România au fost : Alexandra Ioana Chira, Radu Goagăș, Alexandru Popovici, Sorin Păcuraru, Levente Kiss, Gavriil Popa și Mircea Ardeleanu.

Acesta din urmă, un muzician, format în România, stabilit în Elveția, apreciat pe toate continentele, invitat pe scenele celor mai importante festivaluri de muzică contemporană și căruia numeroși compozitori de primă mărime i-au dedicat lucrări, a reușit să capaciteze un grup de tineri, să le ofere o deschidere spre înțelegerea artei timpului nostru. Un public divers, la toate cele trei concerte, a apreciat dăruirea cu care Icon Arts Percussion Group a evoluat. Fiecare concert a fost de fapt o călătorie. O incursiune prin intermediul ritmului, melodiei și instrumentelor în tradiția, folclorul unor țări de pe patru continente : America de Sud, Africa, Asia și Europa. Un folclor preluat, stilizat de mari creatori. Au putut fi ascultate creații semnate de: Keiko Abe, Adriana Hölzsky – discipola maestrului Ștefan Niculescu, Theo Lovendine, Erick Sammut, Nick Bärch, Eduardo Soto – Milan.

Aceast proiect a demonstrat că un program bine ales, alcătuit din piese spectaculoase, valoroase ale artei contemporane și câțiva artiști motivați, dornici să-și prezinte arta, pot însemna cheia succesului, pot duce la o apropiere de public și la reacții entuziaste din partea acestuia.

Sebastian Crăciun

Simfonicul ploieștean la Pitești de Simfonia Lalelelor

Demersurile care au dus, după o jumătate de an, la doritul schimb de vizite concertistice ale orchestrelor Filarmonicilor din Ploiești și Pitești, demarate pe la jumătatea anului 2010, și-au găsit formula reală în seara zilei de joi, 14 aprilie 2011, seară în care formație simfonică „Paul Constantinescu" a susținut un senzațional concert pe scena Casei de Cultură din (fieful odinioară al lui Dobrin) Pitești – o metropolă dominată nu numai de amintirile marelui fotbalist român, dar și de istorie – prin Biserica din secolul XVII, aflată în plină Trivale. Evenimentul s-a înscris – pe Sărbătoarea Lalelelor, anual organizată aici – în istoria relațiilor muzicale dintre cele două capitale de județe – Prahova și Argeș, în nota profesionistă a derulării lui. Cu maestrul Ovidiu Bălan la pupitrul dirijoral, marea orchestră ploieșteană a demonstrat calitatea remarcabilului său profesionalism, în fața sălii pline (peste 700 de melomani), pe un repertoriu de excelență oferit publicului: Mozart-Ceaikovski-Beethoven.

În deschiderea ineditei reuniuni de breaslă, domnii Jean Dumitrașcu

– directorul Filarmonicii piteștene și al revistei de cultură muzicală EUPHONIA, și Corneliu Nicolae Irimia – directorul simfonicului ploieștean, au rostit emoționante cuvinte de apreciere a performanței evident izbutite, fiecare apreciind elogios și elevat partea cealaltă. Asistența – de o calitate admirabilă, a subliniat cu ropote de aplauze, interpretările muzicienilor oaspeți, dovedind o trăire adânc simțită, un dezvoltat simț muzical și o competență pe care filarmoniștii autohtoni i-au indus-o indubitabil, de patru ani încoace.

Dezinvolt și exuberant din prima mișcare a baghetei domniei sale, maestrul Ovidiu Bălan a captivat întreaga orchestră [privindu-i alura și gestica, îmi aminteam de prelegerile lui Wilhelm Furtwängler (1886-1954) referitoare al arta dirijorilor din epoca sa], precum și publicul meloman. Alertul dans al baghetei s-a contopit cu năvalnicele măsuri din prima parte a Nunții lui Figaro (pe care, chiar dacă în felurile noastre, o fredonăm când ne-o amintim sau, prezenți acolo, o îngânam într-o inexplicabilă fervoare), în acel crescendo entuziast și armonios al Uverturii la opera omonimă, de W. A. Mozart (1756-1791). Perfecțiunea obținută pe durata câtorva minute de Muzică, a cucerit repede asistența, iar părerea de rău că, o capodoperă vădit nemuritoare, a încetat, prin finalul său antrenant, cu greu a fost ameliorată. Presărată cu aplauze sincere și frenetice, execuția tandemului orchestră-dirijor avea nevoie de caracterizarea de dincolo de orice superlativ ! Grandoarea și efuziunea, grefate pe ritmică și poezia sunetelor mozartiene, într-o simultaneitate senină-azurie învăluite – au „desenat" preludiul paradiziac și comic al tramei fascinantei Nunți figaroide.

Pauza a repliat vigurosul stil dirijoral al maestrului Ovidiu Bălan pe registrele dificilului Concert pentru vioară în Re minor opus 35, de P. I. Ceaikovski (1840-1893), în interpretarea virtuozului Gabriel Croitoru! Desăvârșita execuție a acestui Concert, în solistica viorii croitoriene, atestă încă o dată – la Pitești, fulminantă – măiestria marelui violonist român, un original continuator al lui Ion Voicu și, în plan mondial, al lui Yehudi Menuhin! Cartea de vizită a starului viorii, Gabriel Croitoru, îl așează lângă acești uriași predecesori, prin simpla luare aminte a celor peste o mie de concerte susținute în Europa și în Asia, studentul eminent al unor Salvatore Accardo (1982) și Zino Francescatti (1988). Repertoriul său solistic e reprezentativ, cu prezențe la London Royal Philarmonic, Monte-Carlo Symphony, Gewandhaus Leipzig Orchestra, String Festival of Lucerne sau Queen Sofia Chamber Orchestra. Telepatica legătură între dirijor și solist a dat Concertului pentru vioară în Re minor, de Ceaikovski, valențele performanței indubitabile! Partitura – în părțile ei în crescendo: Allegro moderato, Canzonetta; Andante și apoi Allegro vivacissimo – a ridicat sala în picioare, acoperind-o valurile de exclamații de bravo și aplauze decupate dintr-un triumf plenar! Excepționala interpretare a Concertului ceaikovskian l-a întors repetat la rampă pe maestrul Gabriel Croitoru, publicul simțindu-se în al nouălea cer!

Bisul acordat de magnificul solist a împins atmosfera la superlativul absolut, și anume, prin melancolica Baladă a lui Ciprian Porumbescu! Profunzimile sonore au frazat material, starea dual incandescență-disperare, turnată cu o evlavie neegalată în notele acestei compoziții, de ilustrul nostru muzician bucovinean! Virtuozitatea s-a împletit fascinant cu trăirea – ambele, însușiri care, la impetuosul violonist Gabriel Croitoru, rezonează accentuat, într-o simbioză fericit de naturală.

Simfonia a V-a în Do minor, a Destinului, inspirată – după spusele lui Beethoven însuși – de sunetele auzite de la o pasăre, în vreme ce se afla în Praterul Vienei, a deprins conotațiile vulcanice a patru lovituri violente de cnut, care au consacrat-o drept Simfonie Forței Destinului. Compoziția a avut premiera în 22 decembrie 1808, la Theater an der Wien. Imensă vâltoare dramatică, această Simfonie a devenit o nouă și impresionantă Forță a Destinului, în execuția Orchestrei magnificate de bagheta fantasticului Ovidiu Bălan! Partea a IV-a a lucrării a părut contemporanilor Titanului de la Bonn, după cum ne spune dr. Miruna Negrea într-o descriere, un „final greoi", cu alte cuvinte, puțin abordat de aceștia. Frazările și nuanțările părților componente, au fost redate impecabil, de orchestră și dirijor, de la aparentul optimism din Allegro con brio (I), la cantabilul calm din Andante con moto (II); grandiosului Scherzo. Allegro-ul (III), sclipitor și misterios, i-a urmat finalul, Allegro (IV), în ritmul unui fastuos marș imperial. Triumful a redat, în ritmurile vulcanice și războinice, izbânda Forței Destinului în armonia dorită cu Divinitatea! Împăcarea Ființei cu soarta ei, în convietuirea cu Divinitatea!

„Am asistat la un spectacol simfonic memorabil!", îmi mărturisea la despărțirea de dânsul, domnul Mircea David, meloman de o finețe aparte; „Aveți, într-adevăr, o orchestră profesionistă, căreia maestrul Ovidiu Bălan i-a dezvăluit străluciri nebănuite, împreună cu excepționalul violonist Gabriel Croitoru!"

Ploieștiul simfonic și-a făcut datoria cu brio. Rămas în stand-by, pe meridianul similar Pitești, el își amintește de vorbele lui Shakespeare: „Măsură pentru măsură" !

Serghie Bucur

<<Am asistat la un spectacol simfonic memorabil!>>, mărturisea domnul Mircea David, meloman de o finețe aparte.

Beethoven, cu

Oprea și Stoica

Cronica muzicală

Cu două săptămâni înaintea închiderii stagiunii 2010-2011 a Filarmonicii Paul Constantinescu, Orchestra, sub bagheta dirijorului piteștean Tiberiu Oprea, a susținut un Concert extraordinar (aceasta e de fapt nota, ținuta profesională a formației simfonice conduse de dl. prof. Corneliu Nicolae Irimia!), alcătuit din lucrări aparținând uriașului Ludwig van Beethoven (1770-1827). Repertoriul ales și prezentat publicului credincios Eutherpei, a cuprins Uvertura la opera Coriolan, opus 62, Romanțele în Sol major, opus 40 și opus 50, având ca solist pe Cosmin Horațiu Stoica, unul din concert-maeștrii ai formației ploieștene. După pauză, ne-am delectat cu Simfonia a IV-a în Si bemol major opus 60, creație a aceluiași Titan de la Bonn.

La două luni de zile de la prezența Simfonicului ploieștean, pe scena Filarmonicii din Pitești (14 aprilie 2011), cu maeștri Ovidiu Bălan la pupitrul dirijoral și Gabriel Croitoru la vioară (Guarnieri, lutier italian, 1626-1698), rocada dirijorilor recidivează fericit, prin a-l fi avut la conducerea muzicienilor noștri, în seara de joi, 16 iunie a. c., pe tânărul Tiberiu Oprea, urcat pentru a doua oară pe rampa Filarmonicii prahovene.

Dirijor titrat, premiat în țară și peste hotare, experimentat de concertele cu soliști universali, precum Valentin Gheorghiu, Alexandru Tomescu, Horia Maxim, Felicia Filip și Alexander Scherbakov, Tiberiu Oprea este deja un stil în arta conducerii muzicale, un autentic artist al baghetei, o autoritate în tehnica dirijorală. Finețea și coloratura sunt cel puțin două din însușirile măiestriei d-sale; funcția aparent obișnuită a baghetei, devine, în mâinile experimentatului șef de orchestre piteștean, una estetică; desenul ei în spațiul nemărginit al mișcărilor, schițează hieroglifele unui alfabet propriu, pe care orchestra și solistul le citesc cu subtilitate, iar publicul decodifică măcar parțial secretele sunetelor de dincolo de partituri… Eleganța, uneori ușor precipitată, a solisticii, a avut în arcușul și mâna stângă ale lui Cosmin Horațiu Stoica, acele izbucniri tipice muzicii Magului din Bonn, pe care solistul le-a potențat cu vigoare, sigur pe schema complexă a fiecărei măsuri, a dezvăluirii fiecărui accent – în vâltorile și suavitățile lui. Tandemul Oprea – Stoica a edificat seara Beethoven de joi, 16 iunie 2011, cu exactitatea perfecțiunii și profesionalismul ireproșabil.

La o privire întrucâtva istoriografică, în planul creației muzicii universale, vom afla că, textul uverturii la opera CORIOLAN a trecut prin 3 împrejurări. Prima – ține de însuși personajul omonim, în realitate generalul roman Gnaeus Marcius Coriolanus (sec. V, î. Hr.), impopular în societatea care a stăpânit-o. A doua împrejurare: trecut în Sudul Italiei de azi, să cârmuiască populația volscă, a asmuțit-o contra Romei. Înduplecat de soția și mama lui, generalul s-a abținut, dar fapta lui – a treia împrejurare – a inspirat, în 1507, drama cu același nume, lui Shakespeare. Două veacuri mai târziu, în 1807, Beethoven, impresionat de piesa cu această temă, a austriacului Joseph von Collin, scrie uvertura omonimă, premiera fiind în martie al aceluiași an, în cadrul concertelor de la palatul prințului Lubkowitz. Asprimea și tumultul – care deosebesc sonoritatea beethoveniană, de celelalte stiluri componistice, ni s-au relevat nativ, în execuția triunghiulară dirijor-orchestră-solist. Într-o furtunoasă revărsare de acute și grave, pe cascade contrapunctice sever parcurse, trecerea de la Coriolan la Romanțele – evaluate maliții la vremea apariției lor în public – portretizează un Beethoven îngrijorat și de aparențe, nu numai de profunzimi. Scrise sub inspirația Bettinei Brentano – femeia care l-a iubit de la distanță, platonic, ca și a arogantului aristocrat Goethe, când Ludwig încă mai auzea mărșăluirile trupelor lui Napoleon prin Europa, Romanțele nr. 1 în Sol major și nr. 2 în Fa major, poartă pecetea unor momente de reverie melancolică, urmele acelor evadări în sublim – unde poate numai Dumnezeu știe și poate să își găsească liniștea, pentru a privi cu luciditate și imparțialitate, la pământenii care se scufundă apocaliptic, în păcate și nenorociri.

> Însuflețite de mâinile binecuvântate de El, bagheta lui Tiberiu Oprea a vrăjit orchestra.

Însuflețite de mâinile binecuvântate de El, bagheta lui Tiberiu Oprea a vrăjit orchestra, în consonanță cu virtuozitățile impetuoasei viori a lui Cosmin Horațiu Stoica! Linia melodică a acoperit substanța sonoră a fiecărei lucrări, iar țesătura părților s-a structurat, la capătul fiecărei interpretări, într-un legato constructivistic fundamental. Sentimentul ni l-a certificat execuția Simfoniei a IV-a în Si bemol major, opus 60, care a readus în simțirile noastre ciclica dorință de viață, spontaneitatea însoririi care vine după ploaie mai mereu, vivacitatea și nostalgia – jumătățile constitutive ale trecerii noastre prin lume, prin viață, prin nimicnicie…

Serghie Bucur

UN ARISTOCRAT AL PIANULUI

Vlad Dimulescu,
desigur. Fin, elegant
și rasat. Umblând la
suflete fain. Când
mâinile-i zburdă
gingaș pe clape.
Picuri sonori stârnind
cristalin. Fermecători
cât cuprinde. La inimi
balsam, unanim... La
fix a ales ce-a cântat.
Concertu' patru,
de Beethoven. Un
nestemat și acesta.
Gentile acorduri, cum
bine-a zis cineva, cu har
rostuite să placă de-a
pururi. Firește că ne
plăcură și nouă imens.
Fiindcă sună divin
și Vlad ne-a convins
pe deplin c-așa e...
Orchestra nu s-a lăsat
mai prejos și pe măsură
a mers. Cu Ganea la
pult neavând încotro. El
dovedindu-se iar serios
și temeinic în ceea ce
face. Eu socotind cu
tărie că de i s-ar alătura,
sistematic, și Goia cu
Huang, filarmonica
loco departe-ar ajunge
rapid. Tripletă de preț
ei formează și-ar da
randament unicat.
Noi, piteștenii, strașnic
câștig având ca urmare.
În performanță
constând, și-n valoare.
În fală, renume,
neîndoielnic, respect.
Din partea lumii întregi.
Ceea ce nu e lucru
puțin, nicidecum...

Adrian SIMEANU

Stimate maestre, la ce vârstă v-ați descoperit pasiunea pentru pian?

Cum să vă spun, notele le-am învățat înaintea literelor, ca scriere. Pe la 5 ani, aveam o pianină în casă. Tata a fost meloman, este meloman, trăiește, și a vrut să continue o tradiție a familiei. Bunicul, preot din zona Muscelului - și am remarcat cu plăcere că ați pomenit lucrul ăsta -, era din fosta comună Poenița, lângă Vlădești, ca să fiu și mai precis. Deci, a existat o tradiție în familie, din partea tatălui mai ales. Bunicul celălalt, din partea mamei, cânta și el la vioară. Binențeles, nu înseamnă că au fost muzicieni profesioniști. Părinții mei sunt medici, dar plăcerea pentru muzică a existat în familie. Am urmat liceul în Brașov, unde m-am născut, și acolo am avut șansa să am niște profesori foarte buni. Am început cu o profesoară, d-na Marinescu, care mai trăiește, are peste 90 de ani, locuiește în Germania, apoi cu o altă profesoară, d-na Mira Popescu, o rusoaică venită după al doilea război mondial. Din păcate, dumneaei nu mai este. Probabil, de undeva de sus îmi veghează pașii și în ziua de azi. În plus, copil fiind, am ajuns și pe la București, la profesoarele Ana Bitiș și Ioana Minei, care mi-au croit un drum până pe la 18 ani...

Dar doreați încă de atunci să faceți performanță? Ce vă anima?

Nu. Mi-a plăcut, pur și simplu, muzica foarte mult, în general, nu neapărat cea clasică. Țin minte că la admiterea în clasa I la Liceul de Muzică am interpre-

Am descoperit că sunt capabil să şi dau, nu doar să primesc. Şi asta m-a făcut, zic eu, să evoluez şi ca pianist.

„Muzica, de fiecare dată, se naşte şi moare prin mâinile noastre"

Interviu cu pianistul Vlad Dimulescu

tat cu mult sârg un șlagăr la modă de la Cerbul de Aur, tocmai apăruse festivalul. Și, fiind proba de auz, l-am cântat chiar în limba italiană, era Io non piangero. Anecdotică... Îmi plăcea, o dată cu învățarea notelor, să descifrez foarte multă literatură de pian pentru copii. Erau obligatorii studiile, gamele, mă rog, nu eram eu prea pasionat pentru frecatul claviaturii în fiecare zi, dar mi-am dat seama că nu se poate altfel, o e condiție sine qua non. Benefică a fost și participarea celor mai buni elevi în tot soiul de concursuri. Țin minte că primul concurs la care am participat a fost Lira de Aur, la prima ediție a lui, în 1972. Asta le povestesc și celor cu care sunt în jurii în ultimii ani: sunt unul din, mă rog, pilonii acestui concurs. La 10 ani am fost la Lira de Aur, am luat un premiu special al juriului și m-am regăsit în programul de sală cu foarte mulți colegi de-ai mei din ziua de azi. Atunci, Mihaela Martin a fost cea care a luat Premiul I. Și la grupa mare la care am participat, fiindcă am avut ghinionul să particip cu copii mai mari, până la 14-15 ani, premiul I l-a luat Dana Borșan. Am o fotografie cu ea și cu alți pianiști care sunt sau care, din păcate, nu mai sunt printre noi. Carmen Mihalache, care era o foarte bună pianistă, și cu care am și fost căsătorit prima dată, și care a murit... Sorin Dogaru, care e solist la Arad, a luat premiul al II-lea, Andrei Deleanu...

O generație foarte puternică, observ!

Mă rog... Și actuala mea soție, pe vremea aceea Fausta Ungureanu, a participat la Lira de Aur. Deci, lumea pianiștilor nu este foarte mare. Cel puțin a generației noastre.

Una ce domină!

Este o întâmplare, dar cred că da, o generație chiar de aur. Eu am vrut să plec din țară în 1990 și m-am răzgândit. Poate a fost mai bine așa. Poate, dacă aș fi ajuns în S.U.A. sau undeva prin Europa, nu aș fi practicat pianul la acest nivel. Deci, nu aș fi fost șeful Catedrei de pian al primei instituții de învățământ muzical dintr-o țară. Sau nu aș fi ajuns să dau concerte cu orchestra. Întotdeauna există un sacrificiu. Am preferat să sacrific partea materială și să caut să-mi fac mai departe meseria la cel

”

Notele le-am învățat înaintea literelor, ca scriere. Pe la 5 ani, aveam o pianină în casă. Tata a fost meloman, este melo-man, trăiește, și a vrut să continue o tradiție a familiei.

mai înalt nivel.

Practic, aveți o dublă responsabilitate. O dată față de studenți, o dată față de public…

Da, e ceva foarte interesant. Cât am fost elev și student și chiar în primii ani după studenție nu pot să spun că eram înnebunit după meseria de a preda. A fi pedagog presupune și a avea talent de pedagog. Și mi l-am descoperit treptat. Am descoperit că sunt capabil să și dau, nu doar să primesc. Și asta m-a făcut, zic eu, să evoluez și ca pianist. Întotdeauna contactul cu generații de pianiști (deja am destui ani de pedagogie) mi-a relevat aspecte ale pianisticii mele care nu erau puse întotdeauna în lumină și valoare. Este foarte greu să descompui tot sistemul tău de gândire și de interpretare și să-l recompui pentru fiecare în parte, fără să te copieze, și încercând să potențezi exact laturile cele mai importante ale personalității fiecăruia. Și asta e o muncă foarte interesantă. Și nu se oprește niciodată.

Se îmbină.

Da, faptul că există întodeauna și o competiție, a ta față de toți studenții pe care îi ai, fiindcă trebuie totdeauna să te depășești. Dacă începi să cânți din amintiri sau să predai din rutină atunci te plafonezi! Și întotdeauna încerc să aduc ceva nou în lecțiile pe care le am cu studenții mei sau cu elevii pe care îi mai pregătesc.

Ce amintiri aveți de la primul concert ca solist cu orchestra, la 14 ani?

Probabil că o să-i rămân dator toată viața maestrului Ilarion Ionescu-Galați, în sensul că m-a ajutat enorm. A fost o întâlnire interesantă. Poate pentru unii pare simplu să cânte cu orchestra. Eu eram obișnuit, până la 14 ani, să nu fiu deranjat de alte instrumente. Faptul că, totuși, am avut o cultură a ansamblului vocal din corul bisericii bunicului meu unde mergeam cu taică-meu, m-a făcut să fiu mai deschis dialogului cu orchestra. Dar a fost o experiență foarte utilă pe care a știut să mi-o ofere maestrul Galați, cel care, de altfel, a avut întotdeauna o foarte mare grijă pentru tineretul din Brașov, să lanseze mereu talente...

Dvs. ați colaborat cu mari dirijori din țară și din străinătate. Există diferențe de stil de lucru între dirijorii români și cei străini?

Nu. Problema e alta. E diferența de atitudine a unor ansambluri orchestrale în raport cu dirijorii români. Să fiu mai clar, sper să nu se supere nimeni. Întodeauna a existat în concepțiile poporului nostru o anumită aplecare față de Occident și chiar față de Est. Dacă ai rezultate care vin dinafară, atunci ești valabil. Dacă le ai doar de aici, întotdeauna există discuții. Din experiența mea, destul de bogată, de 30 și ceva de ani de carieră, cu sute de concerte, mi-am dat seama că mult mai ușor se impune un dirijor din afară, chiar dacă el nu este la valoarea celui de la noi. Asta e singura problemă. În rest, există dirijori buni și acolo, și aici.

Crezul meu e acesta: să reuşesc să mă apropii cât pot de mesajul artistic pe care l-a lăsat, pentru astă seară, Beethoven în Concertul pentru pian și orchestră nr. 4 în Sol major.

Ați simțit, ca solist, că nimeni nu e profet în satul lui, cum se spune?!

Problema, la mine, nu s-a pus așa. La mine a fost că m-am hotărât să rămân. Problema mea față de mine. Problema mea față de ceilalți...., da, este o mentalitate care, din păcate, a rămas pe la noi. Diferența, din fericire pentru mine, e că am avut niște rezultate și-n străinătate. Și pe la concursuri. Chiar dacă vreo 10 ani dintre cei mai importanți ani ai generației noastre, ăștia, optzeciștii, că așa îmi place să-i numesc, nu am putut să ieșim din țară. Ultima mea ieșire a fost în 1983, la un concurs în Italia, unde am luat un premiu la Salerno. După care, 7 ani a fost o pauză cumplită, nici până în Bulgaria nu am putut să merg. Asta apropo că doream să plec din țară înainte...

Ce proiecte de viitor aveți?

În primul rând, mi-aș dori ca politica Ministerului Învățământului să fie una de înțelegere a culturii și a institutelor de învățământ superior muzicale. De ce spun asta? Nu poți să ai un proiect de viitor, ca profesor, atâta timp cât ești mereu controlat la salarii, la investiții, la schimbările astea ce vor veni peste noi... Din păcate, se desființează catedrele, o să avem departamente, încă nu știm care e definiția unui departament, cum o să ne organizăm de acum încolo. Bucuria mea este că avem foarte mulți tineri care vor să facă muzică și mai ales pianiști și violoniști. Având câte 15-16 studenți pe an există un mănunchi de talente din care, într-adevăr, poți să faci o selecție, una care să te reprezinte. Dacă doi, trei sau patru ai foarte buni pe generație deja e foarte bine. Mă gândesc că mai există pe lângă București, Cluj, Iași, Brașov, Timișoara. Dacă ai 4-5 absolvenți foarte buni, deja pentru o țărișoară ca România înseamnă ceva. Atâta timp cât noi avem această dorință de a face și avem cu cine nu pot decât să fiu fericit.

Din punct de vedere artistic, ca și solist, mi-aș fi dorit să fie invers, să fiu întâi solist și apoi profesor. Nu s-a putut, încerc să-mi țin, de fiecare dată, cota mea cât mai sus, mânat în primul rând de dragostea pentru muzică și pentru un act artistic care este irepetabil, cum spunea Celibidache. Fiindcă muzica, de fiecare dată, se naște și moare prin mâinile noastre. S-ar putea spune că sunt un pic lipsit de modestie, dar, totuși, un compozitor nu mai există dacă nu vine un interpret să-i dea de fiecare dată viață. Asta nu înseamnă să nu avem față de textul muzical pioșenie. Suntem, de fapt, ca niște arheologi. Nu avem voie, zic eu, după ce am dat praful la o parte de pe Venus din Millo, să zicem, să-i punem un alt bust sau să-i punem o mână sau să-i facem nu știu ce modificări pentru a fi percepută bine de iubitorii de manele. Deci, crezul meu e acesta: să reușesc să mă apropii cât pot de mesajul artistic pe care l-a lăsat, pentru astă seară, Beethoven (Concertul pentru pian și orchestră nr. 4 în Sol major op 58 - n.m., 2 iunie 2011)!

Vă mulțumesc și vă urez succes!

Jean Dumitrașcu

La Corte de Faraon

În sfârșit, după mai multe peripeții (organizarea de castinguri, schimbări de personaje din motive... biblice, de renunțări din motive mai mult sau mai puțin artistice, de repetiții istovitoare vreme de 10 săptămâni, de mobilizări de energii incredibile), la data programată, 26 mai 2011, a avut loc, în premieră națională, în montarea Filarmonicii Pitești, opereta La Corte de Faraon (libretul și partiturile ne-au fost oferite de către Institutul Cultural Cervantes). La Corte de Faraón, o zarzuelă spaniolă, zisă și „Operetă biblică", într-un act și 5 scene, de Vicente Lleó (muzica), Guillermo Perrín și Miguel de Palacios (libretul), a fost pusă în scenă într-o adaptare bilingvă pentru format cameral de Florin Dumitru (regia artistică), Flori Iordache (coregrafia) și Mihaela Dinu-Pițigoi (scenografia și costumele), conducerea muzicală fiind asigurată de Silviu Deaconescu. Traducerea: Cristian Sabău. La pian (salvator, intrat „în horă" cu mai puțin de o săptămână înainte de premieră): Swan Sebastian. Distribuția a fost următoarea: Lota, tânără tebană, soția lui Putifar - Andra Bivol-Costea, José, sclav evreu, păstor cast - Marius Bălan, Faraónul, monarhul Egiptului și mare băutor - Robert Chelmuș, Regina, soția Faraonului - Diana Nițu, Putifar, general, soțul Lotei - Mihai Radu, Sul, cupletistă și dansatoare babilonică - Adina Sima, Raquel, confidenta și prietena Lotei - Monaliza Zegheru, Marele Preot Victor Eftimie, Seti, locotenent al lui Putifar - Ionuț Preda, Selhá, locotenent al lui Putifar -Vicențiu Brencea, Ra, văduvă tebană - Valentina Iorga, Sel, văduvă tebană - Mirela Trană, Ta, văduvă tebană - Diana Lipovanu, Boeme babiloniene - Monaliza Zegheru, Diana Lipovanu, Dansatoare garrotin - Monaliza Zegheru, Mara Baicu, Diana Lipovanu, Egiptence -Simona Vasilescu, Daniela Hodojeu, Mara Baicu și Ana Maria Ghica. „Incognito", vorba lui Silviu Deaconescu: Jean Dumitrașcu (producător de nevoie), Radu Titi (supraveghetor muzical și ajutor de pianist), Silviu Deaconescu (consultant artistic) / Ionel Iancu (foto și filmare), Cornel Mirescu (manipulant cortină) / Viorel Mihai (sonorizare) și Doru Nițu (lumini). A fost ceva cu totul nou, publicul primind cu multă căldură această operetă în producție proprie.

Ion Teianu

Patru ani de Filarmonică la Pitești

De Zilele Piteștiului s-au împlinit 4 ani de la primul concert al noului lăcaș de cultură piteștean, Filarmonica. Și această instituție a rezistat! În primul rând datorită eforturilor modestului și dedicatului director Jean Dumitrașcu. Dar n-ar fi fost să fie dacă primarul Tudor Pendiuc n-ar fi sprijinit financiar această instituție!

Acum, la patru ani de la inaugurare, cei implicați profesional și spectatorii pot fi mândri de instituția lor. Am avut prilejul să audiem maeștri ai artei muzicale din țară și de peste hotare. E mare lucru ca Piteștiul nu lipsește niciodată din turneele tânărului și talentatului maestru care este Alexandru Tomescu!

Concertul aniversar (din 19 mai) a fost o producție în totalitate cu forțe proprii. În prima lui parte s-a cântat Concertul pentru vioară op.14 de Samuel Barber. Istoria lui este complicată și programul de sală ne-a povestit-o. Este o piesă modernă specific americană cu dificultăți interpretative. Solistul concertului a fost Mădălin Sandu. Acesta a părăsit postul de șef de partidă și concert- maestru pentru a se prezenta în postura solistică. Și s-a achitat cu multă măiestrie. Orchestra, condusă de dirijorul Tiberiu Oprea, cel care se identifică cu aceasta, a reacționat cu acuratețe în acompanierea viorii.

În partea a doua a spectacolului, dirijorul Tiberiu Oprea ne-a oferit un gen mai popular, anume muzică de film. Am reascultat pasaje din coloanele sonore ale unor filme de mare succes. Ce are muzica de film specific? Poate dramatismul unor pasaje menit să susțină partea de acțiune a filmului, folosirea partidei de suflători și a percuției pentru sublinierea momentelor de dramatism și suspans a filmului...

Joe Neguț

Sorin Melinte

Miracolele muzicii

Interviu cu pianistul Sorin Melinte

Sorin Melinte s-a născut la Bacău. După studii la București și după câștigarea câtorva concursuri, a devenit solist al Filarmonicii "Moldova" din Iași. În 1984 a plecat în Spania, unde în scurt timp s-a impus în atenția organizatorilor de concerte, devenind pianistul "spaniol" cu cele mai multe recitaluri și concerte. I-a fost acordată cetățenia spaniolă pentru merite artistice deosebite. Un accident de mașină a făcut ca după lungi perioade de încercări de revenire să pună capăt carierei interpretative. A creeat o agenție de impresariat – "Armonia", care a devenit cea mai mare din Spania și una dintre cele mai importante din Europa.

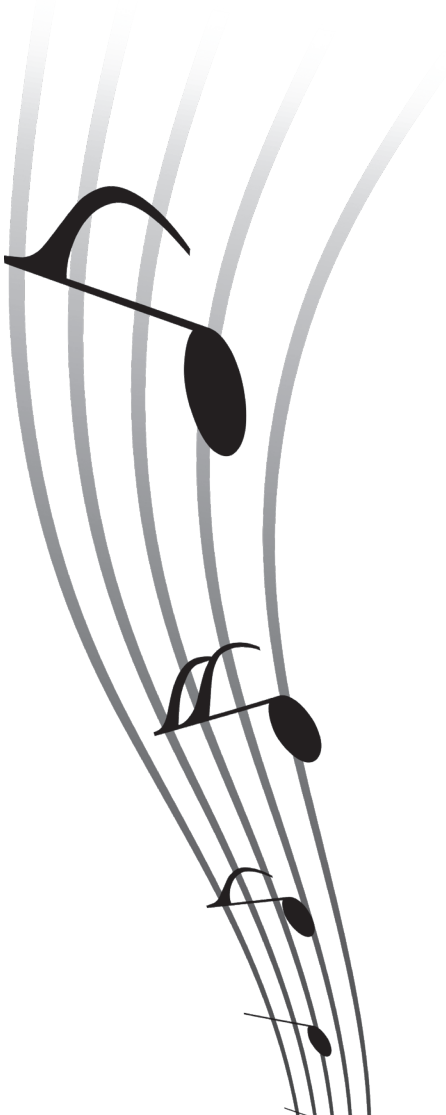

Domnule Sorin Melinte, v-ați născut la Bacău, ce v-a atras spre pian?

O pură întâmplare. Aveam vreo patru ani și o colegă a mamei – era învățătoare - ne-a invitat să vedem o pianină pe care o cumpărase pentru ea. M-am așezat la pianina aia și nu a mai putut nimeni să mă ia de lângă ea cam două ore. Eram fascinat de sunete. Nimeni nu știa dacă aveam talent muzical, dar au fost toți atât de impresionați de pasiunea mea pentru acel nou instrument încât, un an mai târziu, părinții mei și-au cheltuit salariile pe doi ani de zile ca să-mi cumpere un pian cu coadă. L-au cumpărat de la Oradea, era o piesă de muzeu superbă, cu o vechime de peste o sută de ani. A fost cadoul meu la cinci ani, după care am început să studiez și și-au dat seama că aveam un talent deosebit.

Când v-ați mutat la București?

La vârsta de opt ani. În clasa a doua am reușit să obțin un loc prin concurs la liceul de muzică și părinții mei au făcut un efort enorm, au făcut multe intervenții la autorități pentru a nu mă lăsa singur la București. Așa că s-a mutat toată familia la București, renunțând la confortul unei vieți de provincie relativ comodă și acceptând niște condiții mult mai proaste pentru ca eu să pot să studiez pianul.

Cine a fost primul dumneavoastră profesor, cel care v-a deschis apetitul pentru studiul pianului?

La Bacău am studiat prima dată cu doamna Elena Constantinescu, sora unui compozitor modovean, Constantin Constantinescu. La București, șefa catedrei de pian, doamna Stela Cameniță, m-a dat la început pe mâinile domnului Miulescu, care era un profesor foarte entuziast și care m-a ajutat foarte mult, iar după doi ani am ajuns chiar la clasa dânsei. Acolo am făcut progrese enorme într-un timp scurt și am ajuns în adolescență la un nivel bun, cu un statut bine definit printre pianiștii din România.

Nimeni nu ştia dacă aveam talent muzical, dar au fost toți atât de impresionați de pasiunea mea pentru acel nou instrument încât, un an mai târziu, părinții mei şi-au cheltuit salariile pe doi ani de zile ca să-mi cumpere un pian cu coadă.

Peste ani i-ați călcat pe urme doamnei Stela Cameniță, care a ajuns profesoară în Spania…

Dânsa a ajuns într-adevăr profesoară în Spania, dar eu am plecat înainte. Eu am plecat la începutul anului 1984, iar dânsa a ajuns în Spania la sfârșitul aceluiași an.

Ați debutat ca solist la 13 ani, ați câștigat mai multe premii naționale, unul la Paris, ce v-a determinat să plecați din România? Cât de dificilă a fost ajungerea în Spania?

Eu am fost unul dintre artiștii care am rezistat cel mai mult. La zece ani de la terminarea Conservatorului, când am încercat să organizăm o întâlnire a generației noastre, ne-am dat seama că din o sută și ceva de studenți care am absolvit în 1980 numai vreo zece mai erau în România. Eu am fost dintre cei care am rezistat cel mai mult. Am avut o voință eroică de a rămâne, am încercat să nu plec, dar la sfârșitul anului 1983, având o poziție foarte invidiată...

…erați solist la Filarmonica „Moldova" din Iași…

Exact. Posturile de solist erau puține și erau un fel de cadou făcut de stat unui tânăr valoros pentru a-l determina să se dedice numai muzicii. Aveam obligația de a cânta minimum 20 de concerte pe an, o parte cu filarmonica respectivă, o parte cu alte orchestre. Financiar nu reprezenta foarte mult, dar din punct de vedere social reprezenta un statut foarte important. Îmi permiteam să-mi fac turneele mele din care trăiam, pentru că din salariul de la filarmonică nu-mi permiteam foarte multe.

Care vă erau colegii de la Iași?

Director era foarte iubitul maestru Baciu (n.a dirijorul Ion Baciu), care, pe lângă faptul că era un muzician deosebit, avea o mare valoare umană. Alexandru Moroșanu era și el solist, apoi membrii cvartetului „Voces"...

Care era atmosfera în Iași în acea perioadă?

Iașiul era un loc minunat. Nu numai că era un focar cultural, dar era un loc în care oamenii aveau un fel de aură spirituală. A fost un loc de confort interior absolut. Am fost obligat să las acest confort spiritual. S-a întâmplat un fel de cutremur administrativ. În ziua de Crăciun, am fost cu toții chemați la Filarmonică și am fost anunțați că de la 1 ianuarie 1984 bugetele de stat pentru cultură și artă se reduceau cu 70%. Asta implica ori disponibilizarea a 70% din personal, ori reducerea cu 70% a salariilor, ca soluție intermediară. Maestrul Baciu a fost corect cu mine și m-a anunțat din primul moment că va renunța

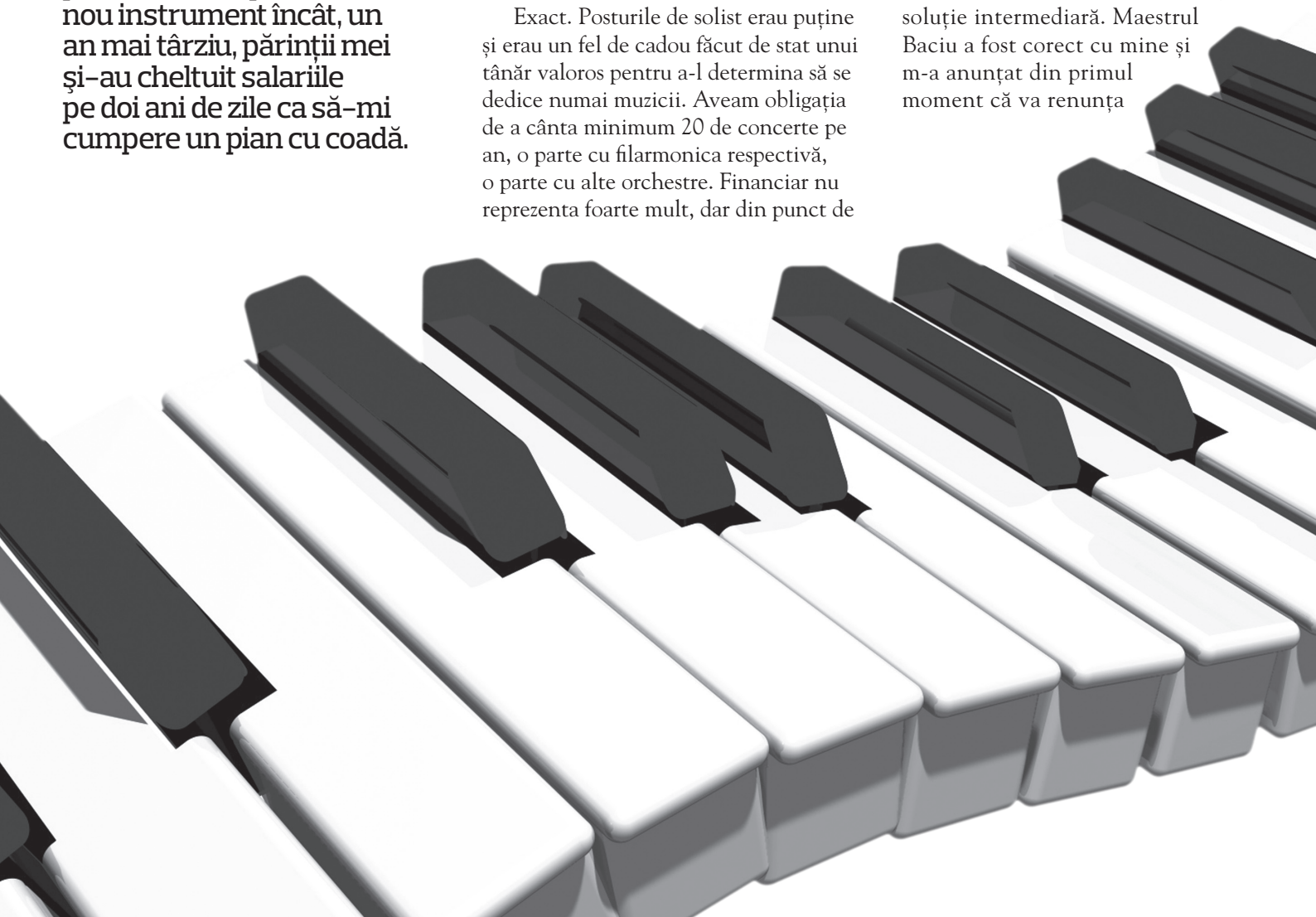

la unele posturi, printre care cele de soliști și cele de coriști, sperând astfel să rămână cu ce se poate rămâne din orchestră. Fără orchestră o filarmonică nu mai există.

Eu am înțeles imediat, dar l-am rugat să-mi semnaze o hârtie prin care puteam să plec în vacanță în străinătate. Eu aveam un pașaport. Îl cerusem cu un an înainte pentru a participa la Concursul ,,Jacques Thibaud - Marguerite Long", care îmi parvenise la trei săptămâni de la terminare concursului, dar pe care nu-l puteam folosi fără acea adeverință. Maestrul Baciu s-a uitat la mine, s-a uitat la cer, mi-a semnat hârtia, am fost convins că își va face datoria ca director de instituție și, o dată ieșit din birou, va suna la Securitate pentru a anunța că voi pleca din țară, dar a avut eroismul de a-și risca propria funcție. Am plecat liniștit douăzeci de zile mai târziu. Am trecut frontiera fără să știu unde plec. Am plecat cu mașina unor prieteni, el era german, ea era românca. Am fost cu ei în Germania, acolo am întrebat dacă pot cere azil politic, dar mi s-au cerut niște dovezi scrise de persecuție politică.

Am încercat să trec în Elveția unde aveam foarte buni prieteni care m-ar fi putut ajuta dar elvețienii nu au vrut să-mi acorde nici măcar viza de tranzit. Am ajuns la Paris, unde mai aveam relații impresariale, mai cântasem. Acolo am vorbit cu cineva care mi-a spus că nu voi avea probleme să obțin azilul politic, să fac cererea și mi se v-a da, dar aceste demersuri vor dura cam doi ani, timp în care nu aș fi avut dreput să lucrez, nici măcar să fiu profesor particular, trebuia să trăiesc dintr-un ajutor financiar modest. Pentru orice persoană normală ar fi însemnat mult, pentru mine ar fi fost o nenorocire din punct de vedere profesional. Acea persoană m-a sfătuit să plec în Spania, o țară care se pregătea să intre în Comunitatea Europeană, o țară fără emigrație, o țară fără cultură, pentru că Franco îi lăsase fără oameni de cultură și erau avizi de a avea persoane de un anumit nivel cultural. Am plecat în Spania și acolo atât autoritățile, cât și prietenii pe care îi aveam m-au primit cu brațele deschise și m-au ajutat enorm. La câteva luni după ce primisem azilul

Iaşiul era un loc minunat. Nu numai că era un focar cultural, dar era un loc în care oamenii aveau un fel de aură spirituală. A fost un loc de confort interior absolut.

politic, cântam singur mai mult decât toți pianiștii spanioli la un loc.

Care a fost primul oraș din Spania în care v-ați oprit?

Santander. Acolo unde m-am oprit, acolo am și rămas pentru totodeauna.

Care au fost prietenii care v-au ajutat?

Au fost în primul rând profesoarele de pian de la Conservator, pe care le cunoscusem cu mulți ani înainte, cu ocazia unui curs de pian, și apoi cu cea a concursului de la Santander, unde fusesem invitat. De asemenea, mai fusesem în turnee în Spania. Erau multe persoane care mă cunoscuseră de-a lungul timpului și care m-au ajutat să încep munca de profesor de pian, prin care am putut să trăiesc până mi s-a oferit azilul politic și am avut dreptul să circul pentru a da concerte. Acele profesoare m-au ajutat enorm.

Cum vi se părea Spania muzicală atunci?

Dacă nu mă înșel, când am plecat eu din România, Liceul de artă „George Enescu" era o instituție enormă în care se comasaseră și liceul de coregrafie și liceul nr.1 și liceul nr.2, avea șapte clădiri, 500 de profesori, care predau pentru 1.500 de elevi. După care urma Conservatorul, în care la fiecare an mai erau cam o sută de studenți, așa că în toată România numărul elevilor și studenților dedicați acestei arte, care este muzica, nu depășea 2.500 de persoane, plus câteva sute de profesori. Eu am ajuns la Santander, unde am găsit două conservatoare, iar la fiecare dintre ele existau 2.000 de elevi numai la pian. În total 4.000 de elevi numai la pian într-un oraș de dimensiunea Bacăului.

Iubirea fața de artă, dorința de a face artă și mijloacele puse de stat pentru a face artă erau absolut la un nivel uriaș față de ceea ce eu cunoscusem în România. Aici, Conservatorul are numele ăsta, dar este de fapt un fel de școală populară de artă. Cursurile se încep de la vârsta de 5-6 ani, durează doar zece, nu au statut universitar. Nivelul la care se învăța muzică era următorul: un profesor avea cam 90 de elevi, cu care lucra individual cam 10 minute pe săptămână. Eu am ajuns aici în ianuarie, iar după câteva luni toți elevii mei i-am trecut fostei mele profesoare, doamna Stela Cameniță, care avea o tehnică deosebită și care a reușit să aibă rezultate cu câțiva elevi. Unul dintre elevii dânsei, la un examen, în loc să fie notat cu un punctaj maxim, era poate cel mai bun din școală, i s-a dat nota minimă. Am stat de vorbă cu profesoarele din comisie, care erau persoane realmente cinstite, care mi-au spus că nu au recunoscut studiul de Chopin. Studiul de Chopin era cel cu nr.1 în do major, care se cântă într-o viteză foarte mare. Atunci mi-am dat seama care era problema, elevii de Conservator se obișnuiseră să-l cânte cam de vreo opt ori mai lent și era singura formă în care recunoșteau studiul.

Am ajuns la Santander, unde am găsit două conservatoare, iar la fiecare dintre ele existau 2.000 de elevi numai la pian. În total 4.000 de elevi numai la pian într–un oraş de dimensiunea Bacăului.

La sfârșitul Conservatorului, studenții se prezentau la examen cântând pe partitură. Tot ceea ce se făcea era un fel de pantomină. La solfegiu, copiii doar spuneau numele notelor, nu cântau înălțimile. Nu era nici o proporție între dorința enormă a populației de a face muzică și capacitățile pe care statul putea să le ofere în ceea ce privea corpul didactic.

Ce credeți că a determinat evoluția culturală a Spaniei?

În primul rând evoluția economică, în al doilea rând faptul că țara, puțin câte puțin, s-a plasat pe o poziție internațională care este similară cu poziția economică pe care o are. Au atras foarte multe valori din țările mai sărace.

Când creșterea economică a permis, orchestrele amatorilor care existau în diferite orașe, s-au transformat în orchestre profesioniste. Au atras muzicieni din estul Europei, aceștia ocupă cam 70% din posturile de cordari din orchestrele spaniole. A coincis căderea comunismului cu anii de mare dezvoltare economică a Spaniei și asta a dus și la o importantă dezvoltare culturală. Această mână de lucru adusă din estul Europei a lăsat roade, de exemplu elevii doamnei Cameniță sunt directorii conservatoarelor din Santander, iar cei mai buni profesori i-au trecut pe la clasă. La rândul lor aceștia creează muzicieni de valoare. Același lucru s-a întâmplat peste tot, unde au existat muzicieni făcuți la o școală adevărată, la rândul lor au creeat școală. Spania, în momentul

de față, produce pianiști, produce violoniști de valoare.

Care au fost cele mai importante succese artistice ale dumneavoastră, în Spania?

Ceea ce mă face să mă mândresc cel mai mult din perioada mea de artist este că guvernul spaniol mi-a acordat în anul 1988 cetățenia pe bază de merite artistice, un fel de cetățenie de onoare.

Până în 1988 ați avut peste o mie de concerte și recitaluri…

A fost anul la sfârșitul căruia am avut un accident, dar cu câteva luni înainte mi se acordase această cetățenie de onoare. Pentru că, având statul de azilant, îmi trebuia pentru orice ieșire din Spania viză, am cerut guvernului cetățenie. În acele timpuri pentru obținerea cetățeniei trebuia să aștept 10 ani. Când am ajuns la minister cu cererea un funcționar mi-a spus că există o metodă de a cere mai repede cetățenia, dar care se dă numai persoanelor excepționale. Și mi s-a zis că până în acel moment nu fusese acordată nimănui. Eu am fost prima persoană căreia i-a fost acordată cetățenia pentru aceste motive. Totul depindea de ministrul Justiției. M-a primit în audiență, după ce studiase dosarul și mi-a spus că din biroul lui tocmai ieșise un emir arab care cerea același lucru și care promitea o investiție de 60 de milioane de dolari. Nu acceptase acordarea cetățeniei. „Pentru că între multele articole de presă pe care le-am găsit este unul cu titlul «Un român care cântă muzică spaniolă mai bine decât spaniolii» eu o să recomand Regelui să vi se acorde cetățenia".

Era un iubitor al muzicii acel ministru?

Da. Domnul Mujica era o personalitate în Țara Bascilor, ulterior a fost ucis de ETA într-un atentat.

Ăsta este lucrul cu care mă mândresc cel mai mult. Am reușit să transform o luptă permanentă cu mine, în fața unei lăzi negre, într-o recunoaștere socială, culturală.

La sfârșitul acelui an 1988 ați avut un accident de mașină…

Am avut un accident groaznic, cu vreo 27 de fracturi, dintre care una îmi secționase nervul radial, nervul care ridică degetele de la mâna stângă. Medicii erau împărțiți. Erau unii care aveau teoria cum că dacă stau și mă gândesc foarte mult la acel nerv și fac multe exerciții mentale, pentru că nu se mișca nimic din acel braț, la un moment dat poate se va recupera ceva din el. Alții îmi spuneau că niciodată nu voi mai recupera acel braț. Unuia dintre aceștia din urmă, într-un act de nebunie sau de disperare, pentru că nu avem alt mijloc de existență, nu știam decât să cânt, i-am spus la sfârșitul lunii octombrie 1989: „Domnule doctor, în seara de Crăciun, la Santander, vă invit la mine acasă și o să vă cânt «La campanella» de Liszt." Doctorul s-a uitat la mine ca la un nebun și mi-a zis să cred ce vreau.

În seara de 24 decembrie 1989, domnul doctor Eduardo Gutierez a venit la mine acasă și i-am cântat „La campanella" de Liszt. Omul și-a făcut cruce și mi-a mărturisit că apaține unui ordin religios foarte puternic, că se credea religios, dar că până atunci nu crezuse cu adevărat, abia din acea seară va avea o relație adevărată cu divinitatea – „este primul miracol pe care îl văd în viața mea".

A fost un miracol care s-a oprit la jumătate. Recuperarea a fost enormă, dar nu suficientă pentru a-mi reda perfecțiunea. Deși am continuat să cânt, să fac muzică de cameră, până la urmă a trebuit să cedez în fața evidenței, perfecțiunea tehnică se terminase. M-a reorientat spre organizarea de concerte. Am creeat o asociație de artiști pe care am transformat-o în cea mai mare agenție de impresariat din Spania, una dintre cele mai mari din Europa – „Armonia".

Care credeți că este secretul, cheia succesului în impresariere?

Capacitatea de judecare și de analiză artistică. Să știi ce oferi, de ce oferi, cui oferi. Să știi cum e fiecare artist pe care îl poți impresaria și să-l pui în cea mai bună lumină a lui în fața publicului. Din păcate, majoritatea impresarilor nu știu muzică.

Este un avantaj pentru dumneavoastră că știți și muzică?

Evident.

Au fost și dezavantaje? Ați fost mai sentimental în unele momente…

Pe de o parte este un avantaj. Agenția pe care am creeat-o nu ar fi ajuns, într-un timp așa de scurt, să fie cea mai mare din Spania dacă eu nu aș fi fost un muzician recunoscut și respectat. Mulți îmi foloseau sfaturile artistice pentru că aveau încredere în mine ca muzician.

Pe de altă parte cred că reprezintă un handicap din punct de vedere economic. Alți impresari nu știu cum fac, dar întotdeauna câștigă bani. Eu o dată câștig, o dată pierd, pentru că de multe ori pun în față argumentele artistice, omițându-le pe cele pur financiare. Prefer să susțin un artist în care eu cred, decât să aduc în față un artist care poate aduce la un moment mulți bani, dar care eu cred că nu merită acea faimă.

Ați putea da un exemplu, un artist pe care l-ați susținut și care a dat rezultate peste ani?

Nu, pentru că Spania nu are capacitatea de a creea mari figuri artistice, dar pot să vă dau exemple de instituții artistice sau de artiști pe care i-am susținut. Primul turneu pe care l-a făcut mezzosoprana Carmen Oprișanu l-am organizat eu. Apoi dânsa a câștigat concursul „Domingo" și s-a lansat. Nu s-a lansat datorită mie, dar a fost un caz în care eu am crezut. M-am ferit să susțin persoane care nu sunt artiști adevărați.

Eu am refuzat să lucrez cu Menuhin, deși avea o mare valoare umană, dar nu mai cânta bine ca violonist, iar ca dirijor nu m-a interesat niciodată. Am refuzat să fac concerte cu Barenboim, pentru că îl consider un dezastru absolut din punct de vedere pianistic. Ca dirijor a mai învățat câte ceva, dar ca pianist a ajuns să masacreze autorii. De

multe ori refuz să lucrez cu artiști care au nume în mass-media, dar care eu consider că nu fac un serviciu artei, se servesc de artă.

Mă călăuzesc spusele lui Dinu Lipatti: „muzicianul este un sacerdot care trebuie să slujească arta, nu să se slujească de ea".

Care este numele care vi se pare că slujește cel mai bine arta și pe care îl susțineți sau l-ați susține?

Nu are nevoie de susținerea mea. Esa Pekka Salonen este în momentul de față muzicianul cel mai complet. Una dintre persoanele pe care le-am respectat foarte mult și cu care am avut multe momente artistice extraordinare a fost regretatul maestru Rostropovici. De asemenea, Riccadro Mutti mi-a oferit niște satisfacții artistice remarcabile. Noi lucrăm permanent cu ansambluri și cu artiști de mare valoare. De exemplu, singura mare orchestră cu care nu am lucrat a fost Filarmonica din Berlin.

Muzicienii români pe unde se plasează acum, din punctul de vedere al impresarului Sorin Melinte?

Impresarul Sorin Melinte a avut o epocă imediat după revoluție în care a făcut foarte multe pentru România în general și pentru muzicienii români în particular. Revoluția a avut loc în decembrie. Eu mi-am petrecut toată luna ianuarie 1990 organizând în toată Spania concerte de binefacere prin care să ajut România. Am organizat 17 concerte. După care în februarie m-am dus în România și toată lumea m-a rugat să fac ceva pentru muzicieni. În primii ani de după revoluție am organizat 11 concerte pentru Orchestra Radio din București, 9 concerte pentru orchestra Filarmonicii „George Enescu", turnee pentru orchestrele din Iași, Cluj, Sibiu, Târgu Mureș. Însă puțin câte puțin, reacția pe care am obținut-o de la muzicieni a fost o reacție de foarte multe ori paradoxală. În loc să-mi mulțumească pentru ceea ce făceam pentru orchestre, de multe ori mi se urcau în cap și începeau să aibă pretenții ieșite total din orice fel de profesionalism.

Cu Filarmonica din București am pățit de trei ori următorul fenomen: aveam turnee întregi de organizat, aveam contracte semnate, niște prețuri stabilite, care nu erau dintre cele mai mici și, cu 48 de ore înainte de turneu, s-a făcut ședință de sindicat și mi s-a transmis că decizia este să nu-și respecte contractul și dacă nu sunt plătiți dublu nu se urcă în avion. Asta nu am pățit-o cu nici o orchestră din lume, numai cu filarmonica bucureșteană. Și au mai făcut și alte lucruri: aveau odată acompaniament la „Traviata" și, pentru că repetiția generală s-a prelungit cu 10 minute, la actul IV, când Violeta se afla în pragul morții, s-au ridicat toți și au plecat, lăsând repetiția neterminată!

Care au fost reacțiile pe care le-au născut în Spania muzicienii acestor orchestre?

În general, foarte bune. Din punct de vedere artistic nu am de ce să mă plâng. Filarmonica din Cluj ajunsese la un moment dat să fie cea mai contractată orchestră în Spania. Este singura orchestră din România cu care niciodată nu am avut probleme. Dacă orchestrele „Scala", „Philharmonia" din Londra, Filarmonica din New York spun mulțumesc după ce le organizez un turneu, nu înțeleg de ce să primesc palme de la Filarmonica din București. Așa că relațiile cu anumite orchestre din România sunt pe 0. Ultima dată când am fost contactat de Filarmonica din București, am spus că va fi un pic altfel, dacă vor turneu să mă plătească ei pe mine și nu să mă mai rog eu de ei. Nu este posibil să pățesc ce am pățit. Acum câțiva ani, când l-am adus pe Jose Carreras, într-un concert plătit de senatorul Cataramă, când să mă urc în avionul privat cu care trebuia să plece marele tenor, am fost sunat de la București și mi s-a spus să nu vină Carreras pentru că Filarmonica face grevă! Li se părea că 500 de dolari pentru două repetiții și un concert, care, între noi fie vorba, este o sumă uriașă, nu sunt suficienți și că trebuie să fie plătiți mai mult. Amenințau că fac grevă și nu-l lasă pe Carreras să intre în Ateneu.

Când creşterea economică a Spaniei a permis, orchestrele amatorilor care existau în diferite oraşe, s–au transformat în orchestre profesioniste.

Mă călăuzesc spusele lui Dinu Lipatti: «muzicianul este un sacerdot care trebuie să slujească arta, nu să se slujească de ea».

Atitudinile astea sunt infantile, provocate de necunoașterea lumii și de un fel de trufie. Aceste atitudini nu duc decât la plafonarea instituțiilor respective, pentru că oricât de bine ar cânta, totuși nivelul mondial este foarte ridicat, concurența este enormă.

Artiștii care sunt promovați sunt promovați pe multe alte considerente, nu numai valorice: cine are o relație bună cu presa, cine aduce public, cine este cunoscut, și este cunoscut numai cine circulă, cine are asemenea atitudini, nu circulă. Nu circulă, nu este cunoscut. Nu este cunoscut, nimeni nu vrea să plătească.

Este un cerc vicios, iar orchestrele românești se afundă într-o gaură din care nu vor mai ieși.

Cum sunt priviți acum românii în Spania?

Este o întrebare foarte dificilă, pentru că în Spania fenomenul de xenofobie care se regăsește în Italia încă nu a ajuns să fie la fel de vizibil, dar, din nefericire, pe zi ce trece e mai acut. Lucrurile pozitive despre români nu sunt mediatizate. Atâta vreme cât din fiecare zece pronunțări, la televizor, ale cuvântului ,,român", nouă se referă la un viol, la un jaf, la un atac, la un furt, la un accident de mașină, la un act de prostituție, la proxenetism este foarte greu să contracarezi. Cele câteva mii de muzicieni, Vintilă Horia, care a fost o foarte mare figură respectată a disporei culturale românești și alții, reprezintă o picătură într-un ocean. Eu fac tot ce pot. Când sunt chemat în diverse dezbateri de televiziune sau când dau un interviu în presa scrisă, îmi etalez cu mândrie condiția de român, deși în acest moment anii pe care i-am petrecut în Spania sunt mai mulți decât cei pe care i-am petrecut în România. Din punct de vedere temporal sunt mai mult spaniol decât român, dar totuși m-am căsătorit cu o româncă, am copii care au sută la sută gene românești...

Copiii vorbesc românește?

Cu dificultate, dar încerc să-i învăț. Încerc să etalez condiția de român, în sensul că încerc să etalez puținul pe care eu pot să-l aduc ca valoare românească. Repet, e o picătură într-un ocean. Ce poți să faci ca să contracarezi șuvoiul de vești negative legate de numele de român, în acest moment, în aceste două țări, Italia și Spania, care sunt practic invadate de tot felul de români.

Din milioanele de români aflați acum în acest două țări, 1% provoacă delicte, dar acest procent infim este extrem de mediatizat. Este o situație tristă. Încerc să lupt pentru că sunt o persoană tare, dar soția mea nu mă lasă să vorbesc românește în public. Valul mediatic negativ a fost devastator.

Ce mai însemnă, astăzi, România pentru dumneavoastră?

Este foarte greu de spus, dar în momentul în care de multe ori spun România... îmi vin lacrimile.

Sebastian Crăciun

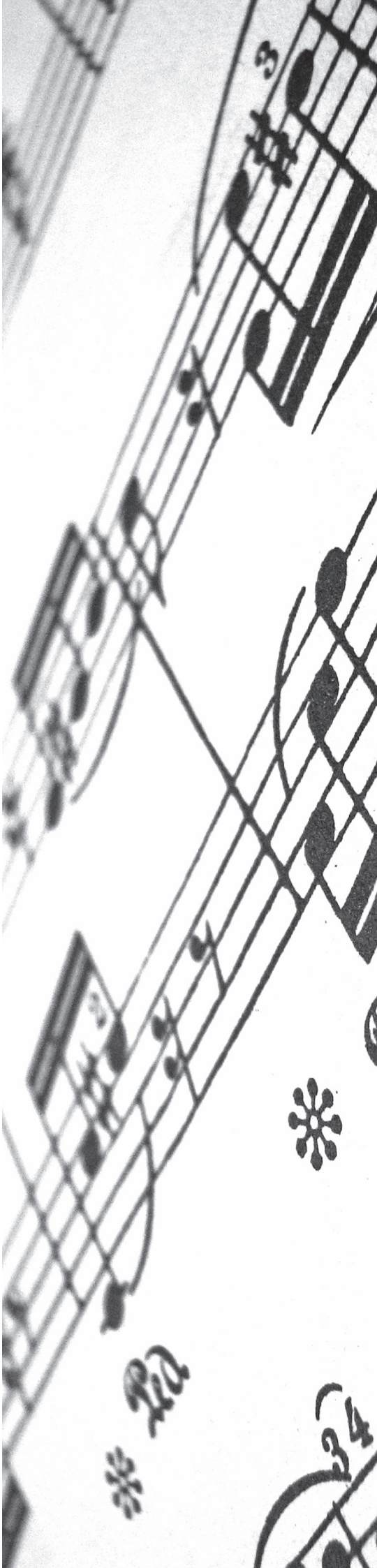

Orchestra Filarmonicii Pitești și corul Eufonia Vâlcea

Requiem-ul de Verdi

În Joia mare a Paștelui, Filarmonica Pitești ne-a oferit un spectacol pe măsură: Requiem-ul lui Verdi, piesă muzicală complexă cu orchestră, soliști și cor. La acest spectacol au contribuit dirijorul Mihai Ștefănescu de la Râmnicu Vâlcea, soprana Mariana Colpoș, mezzosoprana Gergeta Grigore, tenorul Hector Lopez, basul Adrian Zamfir și corul Euphonia al Filarmonicii Ion Dumitrescu din Râmnicu Vâlcea.

Requiem-ul este messa funebră a Bisericii Romano-Catolice compusă de Verdi în memoria poetului Alessandro Manzoni. Eu am avut ocazia să urmăresc această piesă muzicală pe Mezzo în Basilica San Marco din Veneția. Era o vedere a bisericii cumva ciudată pentru mine pentru că vizitatorii intră în San Marco prin intrarea de sud, iar aici corul și orchestra erau așezate în fața altarului care este orientat la răsărit, spre mare.Lucrarea are 7 secțiuni și 17 părți. Ritmul este foarte viguros, muzica are dramatismul și sublimul adresării către Dumnezeire. Secvența terifiantă din slujba funebră a ritului latin Dies irae se repetă prin toată piesa muzicală. Sunt folosite intens violoncele care dau aerul funebru al muzicii, trompetele și tobele. Parte a IV-a, Sanctus, este mai veselă, iar finalul Libera me este rugăciunea în vederea Judecății de Apoi.

Corul și soliștii s-au achitat cu dedicație de partea vocală, iar orchestra a redat dramatismul muzicii lui Verdi bine conduși de dirijorul Mihai Ștefănescu. A fost o seară deosebită amintindu-ne de sacrificiul pascal al Domnului nostru Iisus Cristos.

Joe Neguț

Gershwin – Boldiszar

Cronica muzicală

Apariția în scenă, în aplauzele publicului – în seara zilei de joi, 5 Florar 2011, ceva mai numeros și, prin urmare, parcă mai cordial – a pianistului Csiki Boldiszar, însoțit de maestrul Radu Postăvaru, mi s-a părut un moment dominat de o prezență nevăzută, un spirit acaparator, în care pulsa, consistentă, marea Muzică. Și nu mă înșelam, ca și colegul meu de stal cronicăresc, Tudor Mihalache, întrucât ființa chipeșului solist vibra sub presiunea marilor vârtejuri sonore ale lui George Gershwin: „Un American la Paris" & „Rapsodia Albastră". Reverențele domniei sale, către public, prefațau o interpretare memorabilă, anticipată parcă de fervoarea aplauzelor zburând pe deasupra melomanilor înșiși. În fond, pianul Filarmonicii noastre, imperială lebădă albă, așteptase cuminte sosirea invitatului serii simfonice ploiești, silindu-se a-i oferi claviatura cât mai afectuos cu putință. Deplină seară Gershwin, cu minuția și harul înnăscute, pregătită de mereu proaspătul și inegalabilul dirijor Radu Postăvaru, concertul percutase în inimile celor aflați în sală, cu fecundele secvențe ale poemului simfonic *Un american la Paris* – capodopera unei vieți de compozitor și pianist genial, cuprinsă doar pe durata a 39 de ani (1898-1937), viață rămasă posterității sub un nume fosforescent: George Gershwin. Un poem imaginat de fecundul nord-american, întors acasă, după cum a lăsat mărturie: „Ideea mea este să prezint impresiile unui american vizitând Parisul, în timp ce se plimbă prin oraș, atent la zgomotele străzii și impregnându-se de ambianța parisiană, nu am fost deloc tentat să evoc scene (momente) clare (determinate)…

Fiecare ascultător poate găsi episoadele pe care i le sugerează propria imaginație". Lucrarea, extrem de complexă în construcție și pretențioasă în interpretare, a găsit în exemplara orchestră vrăjită de bagheta postăvariană, un executant desăvârșit, de la primele măsuri, la finalul apoteotic, încununând in aeternum efigia lui Gershwin ! „Plimbările" prin Parisul călcat pas cu pas, de ferventul muzician G. G., au rezonat în contorsionări armonizate pe ritmuri, în ciuda acelora știute, surprinzătoare, exaltante, auzul și simțul melomanilor colindând străzile Capitalei Luminii, precum însuși compozitorul preferase, prin reflectările propriilor imaginații. Spectatorii gravitând, cred, în jurul Turnului Eiffel, al Montparnasului, al Sacre-Quéur-ului, al Notre-Dame-ului, al Domului Invalizilor, al Versailles-ului, al Place de la Concorde, al podurilor de pe Sena, mulțumită maestrului Postăvaru și orchestrei, care au sesizat și redat nuanțele ascunse în scriitura partiturii.

Magia răspândită în sală, de claviatura atinsă de mâinile maestrului Boldiszar, a însemnat o seară plină de vrajă, asimetrica „plimbare" sonoră gershwiniană fiind de fapt proba acelei măiastre construcții orchestrale întemeiată pe vechea muzică a negrilor – din epoca lor de sclavi, devenită faimosul jazz – și astăzi cap de afiș în mari concerte publice. Influențele aveau să treacă, urmare a prisosului de vitalitate și abundență ritmică de peste trei secole, în *Rapsodia Albastră* – compoziție ce, cu arta evocării, ne-o spune d-na dr. Miruna Negrea, în programul serii simfonice, fusese cerută lui Gershwin cu un an înainte. Mai întâi,Concertul pentru pian și orchestră, în Fa, mai apoi *Rapsodia Albastră*, exploziva lucrare a inspirat-o duetul Eva Gauthier, soprană din Canada și pianistul George Gershwin – care au cântat împreună, spre finele anului 1923.

Intenția muzicianului Paul Witheman, de a scoate jazzul din cluburile de noapte și de dans, a respirat în comandarea acestei Rapsodii – capodopera soră a giuvaierului cu romanticul american colindând, perpedes, Parisul. Mirarea – stupefiantă – apare brusc din amănuntul – incredibil – conform căruia, nefiind un orchestrator profesionist (absolvent de Conservator), lui Gershwin, Rapsodia i-a fost orchestrată de un foarte bun meseriaș ce cânta în formația lui Paul Witheman: Ferde Grofé.

Resursele sonore și ritmice, într-o țesătură tonală șocantă, fac din „Rapsodia Albastră" o contradictorie structură muzicală, de altfel apreciată valoric de o altă somitate a Muzicii, Leonard Bernstein, cu rezervă. Ironia vădit sarcastică a marelui dirijor a rămas antologică: „O simplă juxtapunere de paragrafe, legate între ele cu o pastă fină de făină cu apă". Maliție profund răutăcioasă, pe care i-o anulează celebritatea care a consacrat *Rapsodia Albastră* de 90 de ani încoace. Ne-a demonstrat-o și Csiki Boldiszar, într-o execuție în care măiestria d-sale a accentuat vigoarea tumultului în alternanță cu suavele secvențe de calm, de meditație și reculegere – zone unde revelația și-a împlinit menirea.

În locul lui Gershwin, la pianul solist din 13 decembrie 1928 și respectiv din 12 februarie 1924 – Csiki Boldiszar, prin urmare Gershwin în varianta 2011, variantă respectabilă, pe care câteva buchete de flori ajunse în mâinile sale fermecate, și repetatele aplauze (urmate de un bis, cu opusul nr. 8, adică Studiul nr. 12, de Skriabin) au omologat-o joi, 5 mai 2011, la Ploiești! În locul dirijorului poemului simfonic *Un american la Paris* și *Rapsodiei Albastre*, de acum 9 decenii, divinul Radu Postăvaru – unul din aștrii constelației șefilor de Orchestră „Paul Constantinescu"!

Ce altceva am dori să avem dinaintea ochilor și a sufletelor noastre, în fiecare seară de joi, venind la Filarmonica ploieșteană!?!

Serghie Bucur

„UNIVERSITARIA"

Melomanii din Câmpina au avut ocazia, ce e drept, nu mai mult de 50 de persoane prezente în sala mare a Casei de Cultură „Geo Bogza", sâmbătă, 14 mai 2011, începând cu ora 12(11), să privească și să asculte Orchestra Universității Naționale de Muzică București, „UNIVERSITARIA", alcătuită din studenți și studente în plină formare profesională, într-un autentic Concert de Concerte, dirijată de unul dintre cei mai populari dirijori contemporani: maestrul Alexandru Ganea. Foarte sensibili și vădit cuceriți de sunetele marii muzici, domnii și doamnele – entități din lumea emancipată a Câmpinei de odinioară, persoane și personalități aureolate de nimbul nobleței aristocratice – de față la eveniment, au ascultat lucrări de culme ale creației simfonice, într-o interpretare luxuriantă, minuțioasă în fiecare execuție. Negreșit că grija pentru fidelitatea față de partitură, a fost prima condiție a izbânzii concertistice, iar suplețea baghetei maestrului Alexandru Ganea, garanția împlinirii actului muzical superior, proporțional cu geniul creațiilor pregătite pentru acest concert, semnate nemuritor, de Mozart, Vanhal și Haydn.

Dacă n-am avut prezentarea atât a maestrului dirijor, cât și a orchestrei și a soliștilor acestui Concert, ne-am străduit în schimb să apreciem cât mai obiectiv momentul muzical – performant din început – pur și simplu dar făcut câmpinenilor aflați în sala de peste 60 de ani a Casei de Cultură din strada Griviței 95. Știam însă, din relația profesională cu ziaristul piteștean Adrian Simeanu, despre extrem de profesionala contribuție a dirijorului Alexandru Ganea, în formarea orchestrei argeșene, în alcătuirea repertoriilor și desăvârșirea tehnicilor muzicale per muzician și per orchestră, realmente existența unei Școli muzicale Alexandru Ganea, prin excelență! Conformări care circulă în Mediile bucureștene și din câteva metropole ale Eutherpei, de prin țărișoara noastră.

Constructor de audiții muzicale impecabile, maestrul Alexandru Ganea ne-a transmis (empatie perfectă) arta d-sale dirijorală, cu o eleganță discret subliniată în partiturile celor trei soliști – individualități deja conturate sub măiastra sa competență. Astfel, Felicia Greciuc – o veritabilă trestie cântătoare – a desenat într-o sonoritate personală Concertul pentru oboi și orchestră în Do major, de Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791). Pasajele solistice alcătuiesc, de regulă, în structura lucrării, acele clipe de edenică bucurie, pe care numai Mozart a avut geniul să le eternizeze, iar oboiul Feliciei Greciuc ni le-a redat cu puterea reîntoarcerii noastre în mereu plina de năzdrăvănii copilărie ! Simplitatea scriiturii s-a contopit, pe fundalul acompaniamentului, în aceea a execuției instrumentale, prin urmare, fluxurile melodice s-au succedat în deplina nuanțare proprie lui Mozart, pe registrele Allegro aperto, Adagio non troppo și Rondo Allegretto. Într-un legato admirabil, Concertul pentru contrabas și orchestră în re major, de John Baptist Vanhal (1739-1813), a deprins, în interpretarea lui Szasz Magor, virtuțile solistice ale artistului de profesie. Contrabasul surprinde încă, prin ampla dezinvoltură ce o susține, între gravele și acutele din care este făcut, în potențările de o sonoritate atrăgătoare, stârnind curiozitatea tocmai prin însușirea de a ascunde, de fel, doar mecanismul acompantiv al ritmurilor. Vivace și meditativ, Szasz Magor, în formă dezinvoltă, cu siguranță și afecțiune, a vrăjit contrabasul său, până la a-i fi smuls corola de sunete, prefăcând-o într-o vie și sclipitoare diademă. Pe care Darius Tereu a continuat-o spre desăvârșire, cu vigurosul său violoncel, interpretând – vulcanic, în mișcările Allegro moderato, Adagio și Allegro moderato – Concertul în Re major opus 101, de Joseph Haydn (1732-1809). Întemeietor al simfonismului clasic vienez, Joseph Haydn uimește atât prin numărul incredibil de opusuri (în jur de 1500) care îi asigură majestatea în posteritate, precum și prin varietatea și complexitate acestora, caracterizate, melodic, ritmic și armonic, de o originalitate care îl unicizează în galeria marilor muzicieni ai lumii. Intuind fervoarea părților lucrării pe care cu vervă Darius Tereu a interpretat-o pasional, în nota unui romantism vizibil convergent către acuratețe și naturalețe de marcă personală, amintindu-mi de Pablo Casals, în apogeul carierei sale rămasă fără egal în posteritate. Darius Tereu exprimă (vorbesc la timpul prezent) o paradigmă în arta violoncelistică, esența interiorizării sonurilor ca sânge al arcușului în patetice alchimii smulse corzilor miraculos amprentate de mâna sa stângă. Nuanțate cu limpede trăire, de-a lungul părților componente: Allegro moderato, Adagio și, respectiv, Rondo Allegro.

Maeștri în devenire – Felicia Greciuc, Szasz Magor și Darius Tereu – studenții soliști ai Concertului de Concerte magnificat de bagheta maestrului Alexandru Ganea, în contextul junei Orchestre studențești bucureștene UNIVERSITARIA, pe care am avut privilegiul să îi întâlnesc la Câmpina, în duminică de 14 mai 2011, sunt foarte aproape de consacrare! Discipolii se simt deja în pas cu Maestrul lor!

Serghie Bucur

Întemeietor al simfonismului clasic vienez, Joseph Haydn uimește atât prin numărul incredibil de opusuri (în jur de 1500) care îi asigură majestatea în posteritate, precum și prin varietatea și complexitate acestora, de o originalitate care îl unicizează în galeria marilor muzicieni ai lumii.

simfonică

Cronica muzicală

”

Suplețea baghetei maestrului Alexandru Ganea este garanția împlinirii actului muzical superior, proporțional cu geniul creațiilor pregătite pentru acest concert, semnate nemuritor de Mozart, Vanhal şi Haydn,

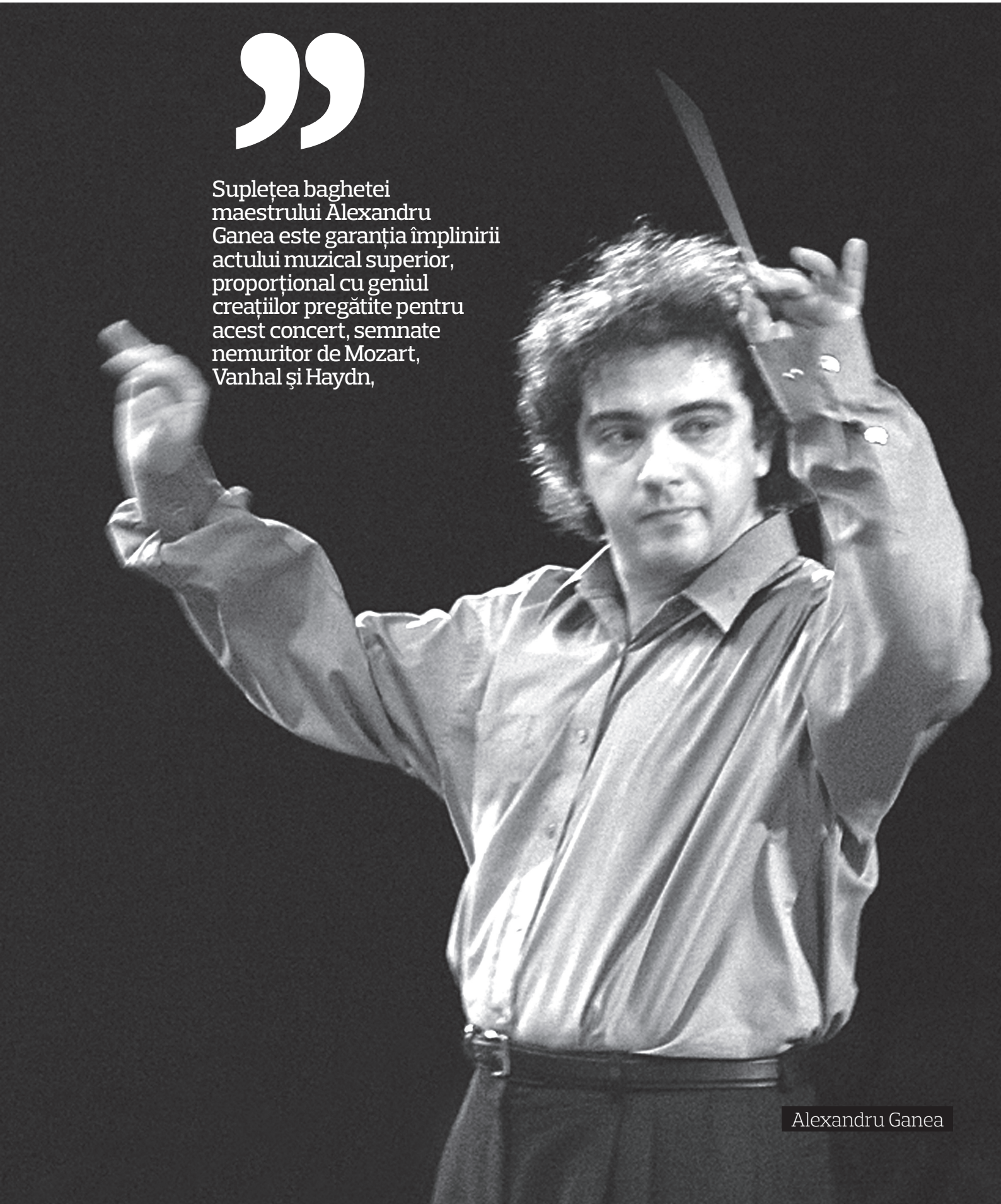

Alexandru Ganea

Compozitorii și viețile lor

Monteverdi, „pionierul operei”. Bach, „transfigurarea barocului”. Haydn, „clasicism prin excelență”. Mozart, „miracolul de la Salzburg”. Beethoven, „revoluționarul de la Bonn”. Schubert, „poetul muzicii”. Chopin, „apoteoza pianului”. Mendelssohn, „geniul burghez”. Verdi, „colosul din Italia”. Brahms, „purtătorul făcliei”. Ceaikovski, „emotivitatea supraîncărcată”. Debussy, „simbolism și impresionism”. Stravinski, „cameleonul”. Alături, firește, de Händel, Gluck, Berlioz. Schumann, Rossini, Bellini. Liszt, Donizetti și Wagner. Meyerbeer, Gounod și Saint-Säens. Glinka, Fauré, Puccini și Strauss. Bruckner, Mahler, Ravel. Rahmaninov, Prokofiev, Șostakovici. Copland, Schoenberg și Bártok. Până la serialiști și minimaliști. Cum au trăit și-au creat, subiect de carte fiind. Una consistentă. Interesantă foarte. Doldora de date. Deștept comentate. Muncă imensă-nglobând. Reper temeinic de vrei să știi în domeniu. Să te apropii de capodopere. Să le cunoști nimerit și să dorești cât mai des să le-asculți. Citind cu nesaț despre ai lor autori, mai sus pomeniți întru slavă. Care mai de care mai ispititor cu muzica lui. În veci fascinantă nespus...

Aș zice, pe drept, că opul* acesta grozav le e pe măsură. El însuși de preț, categoric. Un unicat, îl socot. Documentat uimitor. Cu judecăți una și-una. Evaluări riguroase. Aprecieri pertinente. Considerații a-ntâia. Expuse convingător. Deopotrivă, interesant. Certă dovadă că cin' le-a iscat fuse doct, nu altminteri... Newyorkez sadea, a scris la gazetă. Mult și cu folos. A iubit și șahul și golf a jucat. Da' mai presus de orice într-ale muzicii nemuritoare cunoscător rafinat s-a vădit. Harold Schonberg îi fu numele-n viață. Acuma, doar pe copertă. Însă mereu cu renumele unui cugetător de talent și elită. Timpul, sporindu-l inevitabil și meritat...

Adrian Simeanu

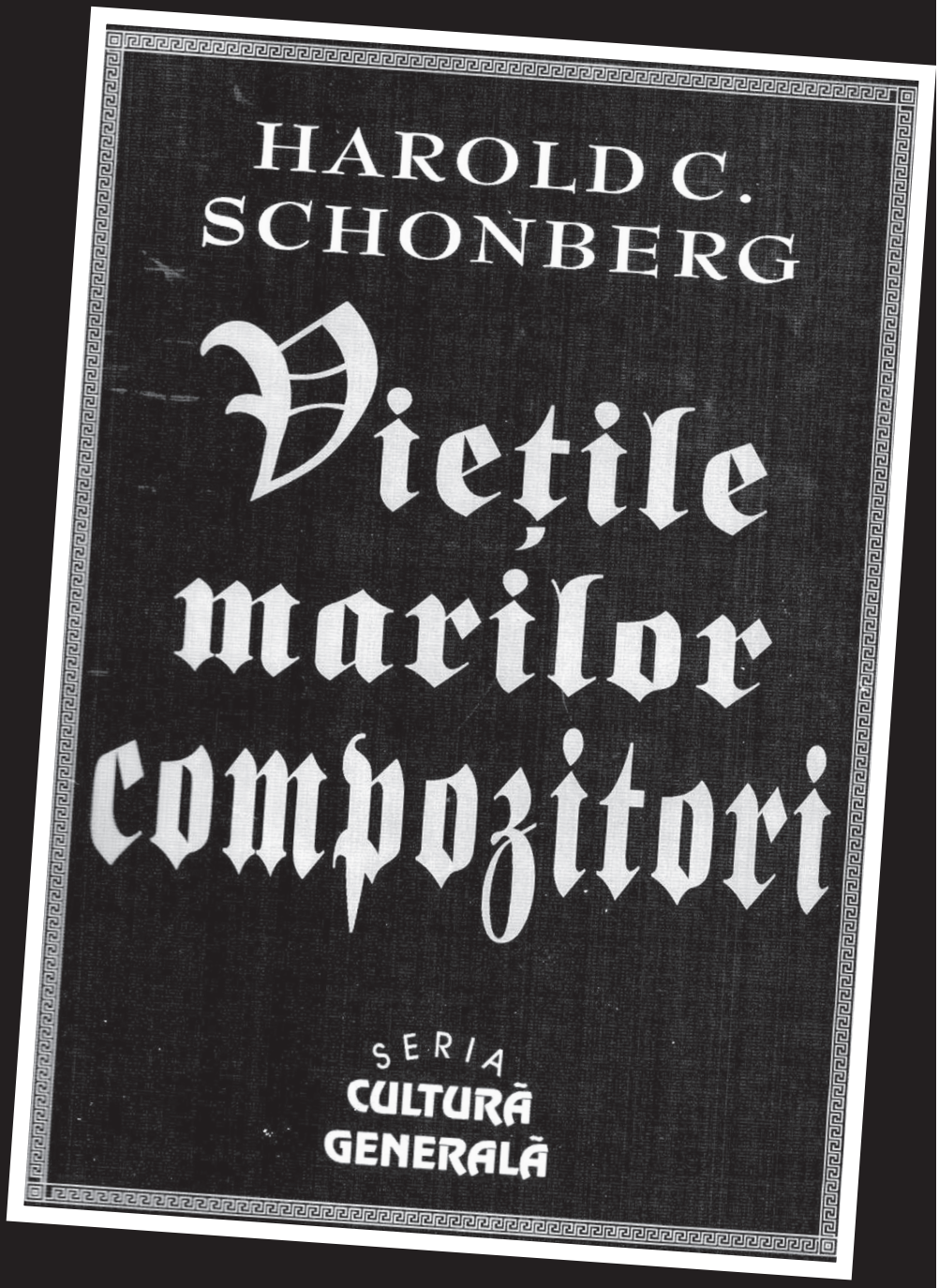

Harold C. Schonberg, Viețile marilor compozitori, Editura LIDER, 2008

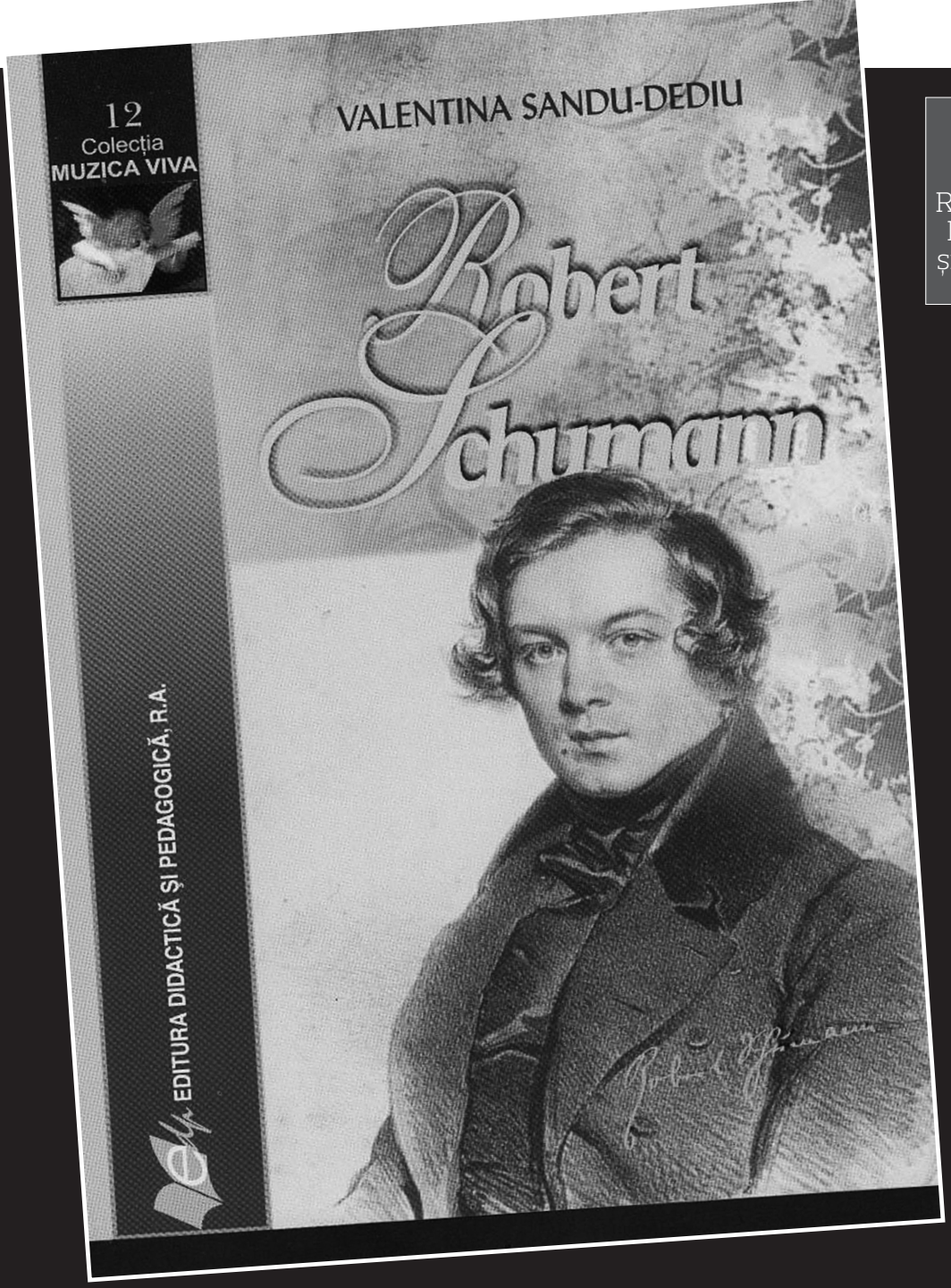

Valentina Sandu-Dediu, Robert Schumann, Editura Didactică și Pedagogică, 2011

Robert Schumann

Spre cinstea ei, Editura Didactică și Pedagogică, R.A. și-a asumat, prin colecția Musica Viva, inițiată și coordonată de prof.univ.dr. Grigore Constantinescu, rolul fostei Edituri Muzicale, publicând, în ultima vreme, 12 volume de referință pentru muzicologia românească.

Ultima apariție (2011) este o monografie critică Robert Schuman, semnată de reputatul muzicolog Valentina Sandu-Dediu.

În mod surprinzător, despre Robert Schumann s-a scris mult mai puțin, la noi sau aiurea, decât te-ai aștepta. Valentina Sandu-Dediu evită orice tentație a biografiilor romanțate, punctând doar reperele semnificative, interferențele dintre viață și creație, cele din care compozitorul și-a extras muzica, axându-se pe interpretarea Operei schumaniene. Această carte (și se observă de departe că autoarea este și pianistă, și pedagog) are marele merit că te trimite direct în sala de concert, spre a asculta, înțelegând, oricare din compozițiile lui Robert Schumann. De altfel, Valentina Sandu-Dediu nu este la prima ispravă de acest gen, fiind deja autoarea a altor opt volume de muzicologie și a peste 300 de studii și articole tipărite în țară și în străinătate. În 2008 a primit Premiul Academiei de Științe Berlin-Brandenburg pentru cartea ,,Rumänische Musik nach 1944", apărută în Germania, la Saarbrücken, Pfau, în 2006. (J.D.)

La Curtea lui Faraon

Libret de Guillermo Perrín și Miguel Palacios

Traducere din limba spaniolă de Cristian Sabău

Personaje:

Lota, Soprană
Regina, Mezzosoprană
Raquel, Soprană
Marele Faraon, Tenor
Jose, Tenor
Generalul Putifar, Tenor
El Copero de S.M., Tenor
Marele Preot, Baritono
Ismael, Tenor
Selha, locotenent, Tenor
Seti, locotenent, Tenor

Văduve egiptence:
Ra, Soprană
Sel, Soprană
Ta, soprană
Bohemios
Dansatoare babilonice:
Sul, Soprană
Salech, Tenor
Amon, Tenor

Cor mixt:

Ismaili,
Sclave, egiptence,
Majordom,
Sclave siriene,
Ghicitoare,
Războinici,
Preoți,
Sacerdoți ai lui Isis,
Popor egiptean,
Trâmbițași,
Partida și corul general

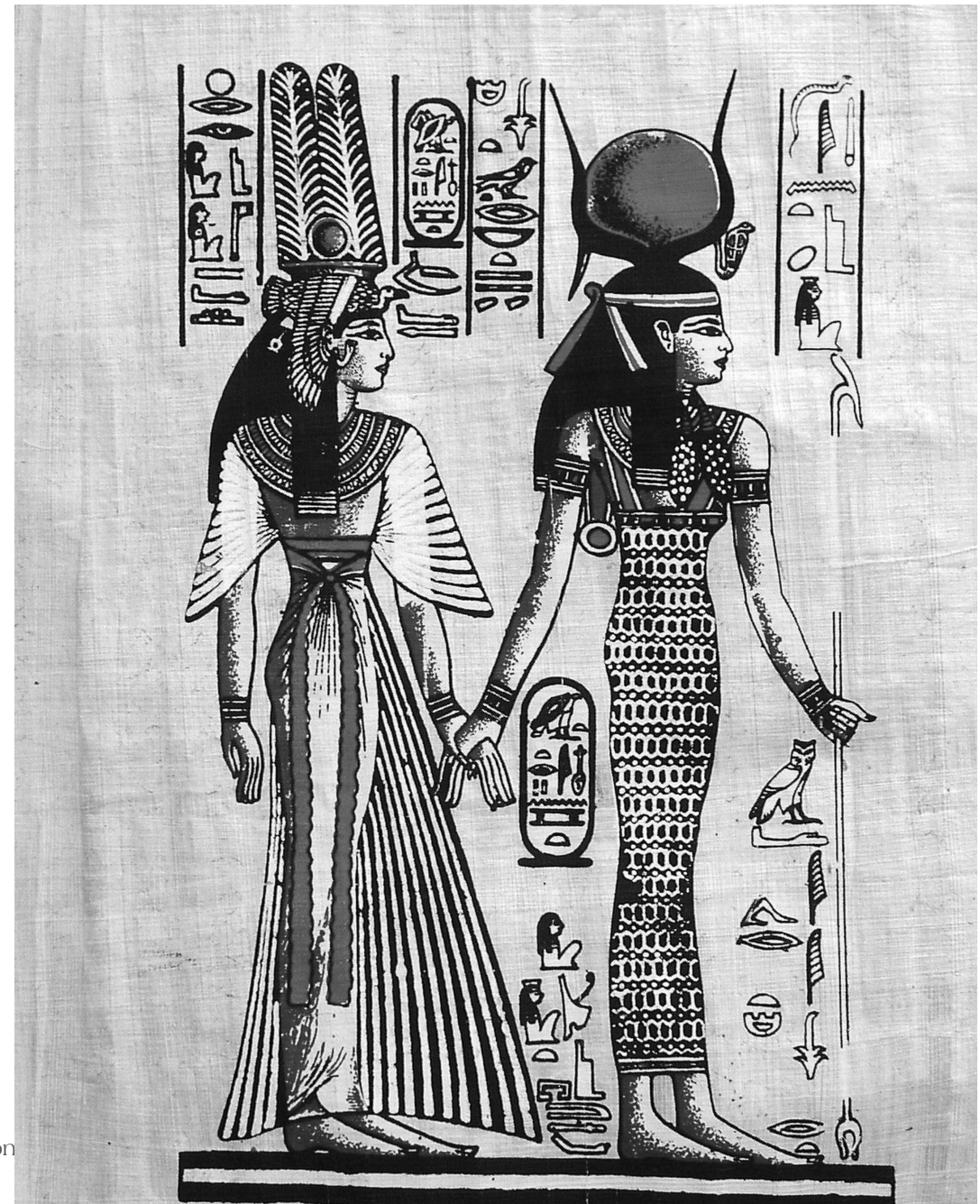

ACT UNIC

Tabloul întâi

Ritorna vincitor!
Bine-ai venit învingător!

Piața cea mare din Menfis înfrumusețată pentru o mare sărbătoare. Clădiri caracteristice epocii faraonice. În dreapta actorului, o tribună cu baldachin pregătită pentru faraon. Fotolii, covor etc. În stânga, fațada și intrarea unui templu. În fund, se văd în zare, un obelisc, statui, sfincși, piramide… Lumina roșiatică a amurgului.

Muzica (introducere)

SCENA I

La ridicarea cortinei faraonul și regina sunt așezați sub baldachinul tribunei. Doi sclavi îi răcoresc cu mari evantaie din pene colorate. Paharnicul curții stă la picioarele tronului. În fața tribunei, umple scena poporul egiptean, bărbați și femei cu trăsături și veșminte foarte diferite.

Muzica

(Nr. 1. Cor și marș triumfal)

Cor:
Victorie! Victorie!
Pentru trimfătorul
Care în Siria
Armele Menfisului
Le-a condus (la victorie)
Victorie! Victorie!
Lauri și onoare
(Și Osiris să-l ocrotească
Pe marele faraón)
Marele Faraon:
Mulțumesc iubit popor
Să ne bucurăm de Victorie
Așteptându-l să sosească
Pe bravul general
Corul:
Putifar, Putifar!
Glorie lui Putifar!
Marele Faraon:
Glorie lui Putifar!
Paharnicul:
Marele Preot
Va veni aici
Din templul lui Isis
Făceți-i loc să iasă
Corul (în genunchi):
Isis, Isis! Zeiță,
Ocrotește al Egiptului
Faraon
Și pe-al său popor

(Începe să sosească cortegiul care ieșise din templu: preoți, Lota, Raquel, sclavi și preotese)

Marele Preot:
Fecioara cea castă
pură ca floarea de Lotus
care în apele Nilului
floare-și oglindește
părăsește templul
și (-nfiorată) așteaptă
ale războinicului soț
sărutări de amor.
Regina (către Lota):
De-acum te vei însoți
Cu Putifar cel viteaz
Victorios în o sută de
Bătălii, care la Menfis
Chiar acum va sosi
Corul:
Putifar! Putifar!
Glorie lui Putifar!
Lota:
Din Teba mă trag
În Teba m-am născut
Fecioara din Teba
Se spune că sunt!
Corul:
Fecioara din Teba
Fecioară din Teba
Dacă la Teba așa te numești
Pentru Teba tu asta ești
Lota:
În templul lui Isis
Purificată
În apele Nilului
Proaspăt îmbăiată
Marele Preot:
Vedeți acestei fecioare
Cu fruntea luminată
Nimic nu-i lipsește
E minunată!
Raquel:
De-acum vei fi soția
Unui nobil războinic
Umila ta sclavă
Îți dorește casă de piatră
Toți:
Acum vei fi soția
Unui nobil războinic
Toți egiptenii
Îți urează casă de piatră
Casă de piatră
Toți 4:
În templul lui Isis
Purificată
În apele Nilului
Proaspăt îmbăiată
Un cetățean (vorbind.)
Trăiască Putifar!

(Se aud trompetele armatei care se întoarce acasă.)

Toți:
Trăiască!!!
Se aude al trompetelor
Sunet triumfător
Se-ntoarce comandantul
Mereu biruitor
Marele Preot:
Întoarce-te învingător!
Toți:
Întoarce-te învingător!
Victorie, Victorie
pentru triumfător,
care armata din Menfis
în Siria a dus la victorie!

(Încep să apară războinici cu lăci, trompete, stindarde. Și lectici aducând prada de război. Sclave nubiene. Lectica lui Putifar. Selha, Seti, sclave și războinici)

Victorie! Victorie!
Lauri și glorie
Osiris să-l țină
Pe-al nostru (mare) Faraon
Pe-al nostru (mare) Faraon
Marele Faraon:
Te îmbrățișez,
Viteazule Putifar!
Putifar:
Vă salut, suverani!
Vă salut, cetățeni!
Toți:
Bun venit, bun venit
Eroului luptei
și al virtuții
Regina:
Ca răsplată pentru a ta vitejie
O fecioară vei primi de soție
Frumoasă și candidă
O comoară de gingășie
Putifar:
Ce grozăvie!
Selha:
Ce grozăvie!
Seti:
Curat grozăvie!
[Toți 3]:
Curat grozăvie!
Selha și Seti:
Stăpânului nu-i arde de fecioare.
Putifar:
Rănit mă întorc din bătălie
Și nu-s prea apt să mă-nsoțesc
Dar dacă așa vrea suverana
N-am încotro s-o mulțumesc

Marele Preot:
Privește, aceasta-i fecioara.
Lota:
Săpâne!
Putifar:
Cât de frumoasă este
Blestemată fie săgeata…
Selha şi Seti:
Și tocmai acolo a fost să se-nfigă
Marele preot:
Suntem așteptați la templu.
Marele Faraon:
La templu haideți degrabă
Și după ce-ți iei soția
Te voi încorona cu lauri

(Pleacă toți spre templu, în scenă rămân doar Selha și Seti)

SCENA II

Selha şi Seti (Vorbit)
Seti:
Selha, ce mai spui de așa ceva?
Selha:
Seti, ce-ai vrea să mai spun?
Seti:
Păcat de-așa o frumusețe de fată!
Selha:
Sărăcuța de ea!
Seti:
Sărăcuța!
Selha:
Dar cum oare Putifar,
Fiind rănit atât de grav…
Și după o operație atât de delicată…
Se căsătorește cu așa o fată?
Seti:
Selha, habar n-am ce să zic.
Selha:
Seti, așa ceva
nici nu se poate explica.
Seti:
Poate că așteaptă ca zeii
Să facă un miracol.
Selha:
Puterea zeilor
E nemăsurată
Și mereu ne surprinde
Dacă tai un trandafir
Și ciotu-l lași fără îngrijire
În primăvara viitoare
Miracolul se produce:
Pot răsări și muguri
și boboci și lăstari;
dar mai sunt în viață
și anumite chestii
care dacă-s tăiate
n-ar mai putea lăstări
chiar dacă zeii ar dori
Seti (mergând spre fundul scenei):
Dar cine vine?... Liniște.
(Se aud zgomote)
Selha:
Vin câțiva ismaeliți.

SCENA III

Cei dinainte; Ismael însoțit de doi evrei și José

Ismael:
Bun găsit, egipteni!
Selha şi Seti:
Bine ați veni!
Jose:
Bună să vă fie ziua.
Selha:
Unde mergeți?
Ismael:
La târg. Avem ceva de vândut…
Seti:
Ce fel de marfă?
Ismael (arătându-l pe Jose):
Vrem să-l vindem pe evreul ăsta. Pe care
ni l-a vândut chiar familia lui
Jose:
Da, frații mei (care sunt)
Cea mai rea șleahtă
De derbedei
din întrega Mesopotamie.
Nu știu dacă din invidie
Că-s mai arătos decât ei
Și că fetele mă mănâncă
Din priviri
când mă văd trecând
chiar dacă eu nu le privesc,
Umblu cu capu-n pământ
Pentru că sunt neprihănit…
Mi-au făcut mii de măgarii
Pentru că i-am spus tatălui
Nostru la ce fel de hoții
se dedau, cum furau fructe
când prin livezi treceam…
Și cum într-o noapte
visasem cum fiind
pe câmp când făceam snopi
spicele lor se îndoiau
în timp ce ale mele
se ridicau…
Așa că m-au bătut bine
m-au biciuit, m-au despuiat
și într-o groapă rece
m-au aruncat
așa că m-am și îmbolnăvit
Au trecut pe-acolo evreii
Și-atunci m-au vândut
ca pe o găină, cu doar
douăzeci de sicli
o plată de nimic nici măcar
o sută cincizeci de reali
de aramă din Spania de azi.
Selha:
Bietul flăcău!
Seti *(către Ismael):*
E foarte scump?
Ismael:
Am vrea să-l cumpărăm
Și să-l eliberăm
Așa că treizeci de sicli
ofertăm
Jose:
Mai sunt oare om
sau (doar) un biet flecușteț?
Selha:
Pentru noi un prezinți interes
Dar poate că ți-ar conveni
Pentru generalul Putifar
ajutor de bucătar să devii
Jose:
Bine, o să fiu ajutor de bucătar,
Adică nici n-o să tai, nici n-o împung
Selha:
Se aude zgomote în templu.
Seti:
Uite, deja iese alaiul!

SCENA IV

Cei dinainte și apoi vin pe rând Faronul, Regina, comandantul Putifar și Lota. Apoi paharnicul, marele preot, preotese, soldați, sclave, popor…

Muzica
[nr. 2 Cor - Duet şi Cântec]
Todos:
Am terminat
ceremonia
Marele Putifar
are soție
Marele Faraon (către Putifar, Lota):
Bine sosit,

bine căsătorit
(sper) să fie bine înfăptuit
(să fie într-un ceas bun)
Regina (către Putifar, Lota):
Fie ca zeii să vă ofere
O lună lungă, plină de miere
Putifar:
Mulțumesc, Stăpâne!
Lota:
Mii de mulțumiri
distinsă Regină,
Regina:
N-ai pentru ce (să-mi mulțumești...)
Marele Preot:
(Fie ca) Osiris să-i dea miresei
Ceea ce îi trebuiește.
Toți și Corul:
(Fie ca) Osiris să-i dea miresei
Ceea ce îi trebuiește.
Paharnicul:
Stăpâne putem merge.
Marele Faraon:
(Atunci) să mergem.
Toți:
Fie ca zeii să vă ofere
O lună lungă, plină de miere

(Plecă toți cu excepția
lui Putifar și a Lotei).

Putifar:
Salve, Lota.
Salve, Lota, pură și frumoasă
Ca o margaretă
Ca o margaretă a onoarei mele
Tu vei fi regina
dragostelor mele,
Cea mai scumpă soție
De-acum vei fi
Lota, pură și frumoasă
Margaretă a palatului meu.
Lota:
Nobile soț, brav și puternic,
(Îți) Voi fi soție credincoasă
Voi fi ca iedera
ce-ți îmbrățișează trupul

(Ies Selha și Seti)

Selha:
Stăpâne!
Putifar:
De ce mă deranjezi
Într-o situație ca asta?
Selha:
Pentru că ni s-a ivit un chilipir.
Niște ismaeliți (evrei) vor să vândă un tânăr (evreu).
Seti:
Are o figură simpatică.
Selha:
Nu e urât deloc.

Seti:
Și-l dau foarte ieftin.
Selha:
E curată pleașcă.
Putifar:
Bine, să-l luăm pentru ca
soția mea să mai aibă un sclav.

(Intră cu Jose, ismaeliții, Requel și sclavele)

Selha și Seti:
Acesta e sclavul.
Jose:
Plecăciune doamnelor.
Lota:
E tânărul pe care l-am văzut
Aproape despuiat!
Raquel:
Cel care tremura in bazin?
Lota:
Chiar el, Raquel.
Raquel:
Da, este el!
Lota:
Este el!

Amândouă:
Nu-ncape nici o îndoială, e el.
Putifar:
Am încheiat târgul, îmi convine
Acest sclav e pentru tine
Lota:
Raquel, îți mulțumesc cu sinceritate
Că l-am putut vedea de aproape.
Putifar (lui Jose):
Cum te numești?
Jose:
Mă cheamă Jose.
Putifar:
Așadar, de acum (înainte)
Eu îți sunt stăpân (ține minte).
Sclavelor, luați-l,
Și cu suave parfumuri orientale
Parfumați-l.
Tu, Jose,
du-te cu sclavele.
Jose:
Vai, ce rușine îmi e
Să mă aflu între atâtea femei
Eu un cast printre cei casti
Oare ce-o să mai pățești
Jose?
Raquel:
Stăpână, te așteaptă
Camera nupțială,
soțul tău te va îmbrățișa
iar brațele tale îl vor căuta,

(pleacă Lota, Raquel, Jose și sclavele)

Putifar:
Ce neplăcută situație!
Selha și Seti:
Da, cam dificilă.
Putifar:
Ce crezi c-o să zică?
Selha:
Îți dai seama…
Seti:
Nobil stăpân
Tremuri tot
Putifar:
E adevărat că
tremur ca varga,
Dar nu sunt o găină
O spune vitejia mea.
Selha și Seti:
Da, dar acum, e altceva
Ceva (cu) mult mai rău.
Raquel (dinăuntru):
Stâpână, te așteaptă
Camera nupțială,
soțul tău te va îmbrățișa
iar brațele tale îl vor căuta...

(Cortina coboară lent)

(va urma)

Criticul muzical Nicolae Filimon (II)

Întrebarea unde a învățat Nicolae Filimon muzica, este obsesivă nu numai pentru G. Călinescu, ci și pentru Nicolae Vătămanu, care, într-un articol din revista Viața Românească, spune: ,,Singura mărturie în această privință ne-o face scriitorul însuși; dar din păcate nu ne lămurește prea mult. Un tânăr violonist, P. G. Nițescu, supărat de oarecari observații pe care le primise din partea criticului, l-a somat să-i răspundă la ce școală și cu ce profesori învățase, pentru a-și permite să-l mustre astfel. Nicolae Filimon i-a dat următorul răspuns: «D-voastră cunoașteți acea școală și o apreciați. Este modesta școală din București și esperiența ce ne-ați văzut făcând pe băncile orchestrei de la Teatrul Italian în timp de doisprezece ani (…). Profesorii mei au fost artiștii cei mari, cei care au trecut prin țeara noastră (…) și mai cu seamă d. L. Wiest, stimabilul nostru virtuos în violină»". Școala la care se referă Filimon era fără îndoială Horul vocal, înființată de rusul Vissarion în anul 1836, care s-a mai numit și Horul trupei vocale, Horul cîntăreților Stabului, Așezământul horal, rămânând permanent sub conducerea arhimandritului rus Vissarion, fost preot de regiment și rămas după una dintre campanii la Silistra.

După patru ani de la înființarea corului (1841), trupa vocală număra șase cântăreți mari și 18 copii mici, iar în 1842, număra 17 persoane. Se înțelege că dintre membrii trupei muzicale făceau parte și unii cântăreți de biserică, care erau deprinși cu muzica. Credem că Nicolae Filimon a studiat muzica la școala lui Vissarion, între anii 1836-1837, pe când era cântăreț la biserica Enei, fiind plătit la început cu o leafă de opt sute pe an, iar când a absolvit școala lui Vissarion, era plătit cu o leafă mai mare, fiind „cântăreț absolut". Dacă privim asupra spectacolelor, concertelor, artiștilor și formațiilor ascultate de Nicolae Filimon în cele trei luni de călătorie în străinătate, ne dăm seama cu ușurință cât de setos a fost în lărgirea orizontului culturii muzicale și mai ales ce perspective artistice i-a deschis în cariera sa de critic muzical această cercetare documentară în Europa: Budapesta, Viena, Praga, München, Milano, Bergamo, Florența.

„Este cert că prietenia tânărului Nicolae Filimon cu Anton Pann, Unghiurliu, Chiosea, Năneșcu și cu alți vestiți lăutari bucureșteni i-a înlesnit cunoașterea repertoriului și a instrumentelor populare. Prezența criticului la diferite chefuri boierești i-a facilitat contactul cu cele mai bune tarafuri din Țara Românească, dar totodată și cu repertoriul grecesc al cântecelor de lume."

În urma acestei călătorii, publică o seamă de foiletoane, adunate într-un volum: Excursiuni în Germania meridională. Desigur că la Bergamo, orașul lui Donizetti, a mers la mormântul marelui compozitor, a ținut un moment de reculegere, apoi a urmărit la operă lucrarea lui Rossini, Moise, de a cărei interpretare a rămas încântat.

Având un bogat bagaj de cunoștințe, cărți, note muzicale, librete de operă, partituri, Nicolae Filimon s-a întors în țară prin zona Banatului, unde a rămas impresionat de tradiția muzicală a acestui ținut și foarte entuziasmat de folclorul bănățean. Acest lucru îl determină să scrie un articol optimist, Jocul bănățean. Acest contact cu folclorul muzical, cu siguranță l-a stimulat în preocupările sale de folclorist de mai târziu. Din informațiile pe care le avem, se poate afirma fără să greșim că Nicolae Filimon a dispus de o pregătire profesională remarcabilă în domeniul folcloristicii românești.

Dacă urmărim cu atenție cronicile privitoare la muzica vodevilurilor bucureștene, precum și studiul Lăutarii și compozițiile lor, ajungem la concluzia că Filimon a abordat cu profesionalism și acest domeniu, atribuindu-i-se și denumirea de folclorist. „Este cert că prietenia tânărului Nicolae Filimon cu Anton Pann, Unghiurliu, Chiosea, Năneșcu și cu alți vestiți lăutari bucureșteni i-a înlesnit cunoașterea repertoriului și a instrumentelor populare. Prezența criticului la diferite chefuri boierești i-a facilitat contactul cu cele mai bune tarafuri din Țara Românească, dar totodată și cu repertoriul grecesc al cântecelor de lume."

De asemenea, pe lângă prietenii le pe care le-a stabilit cu diverși culegători de folclor, un impuls hotărâtor către notarea melodiilor populare, a venit și din partea lui Michael Folz, profesorul său de flaut, care a publicat mai multe articole de

folclor și pe care cu siguranță le-a avut și Nicolae Filimon în biblioteca sa. Totodată încercările de compoziție în stil „național", l-au stimulat în realizarea unei lucrări muzicale, La râul Vavilonului, manuscris păstrat azi la Arhivele Statului din Brașov, cu următorul titlu: „Această melodie împodobită (compusă) de Kir Filimon este scrisă după cererea unui prieten pe ehul III."

Manuscrisul autograf provine din colecția profesorului Stinghe și se pare că prietenul de care vorbește Filimon ar fi fost Gheorghe Ucenescu, cântăreț de strană, actor, folclorist, profesor de psaltichie, autor de cântece cu caracter patriotic. Ion Ionescu de la Brad i-a oferit lui Filimon un spațiu destul de larg în ziarul Țeranul român, jurnal politic, economic, literar și comercial, unde a publicat folclor literar, începând cu data de 14 ianuarie 1862, până la 23 decembrie 1862. Urmărind minuțios originea concepției despre folclor a lui Nicolae Filimon, poate că vom găsi un răspuns satisfăcător privind și data cînd și-a pus problema primelor culegeri populare.

Simțind un imbold interior pentru culegerea folclorului nostru de pretutindeni, el însuși iscodind izvoarele de peste Carpați, tocmai din Italia, nu făcea decât să aplice practic la specificul activității sale ideile de unitate națională care vor preceda actul istoric de la 24 ianuarie 1859. Din aceste considerente, fixăm începuturile activității sale de culegător de folclor, chiar înainte de anul 1857. Imaginea culturii muzicale de care dispunea Nicolae Filimon poate că nu ar fi existat dacă, pe lângă pregătirea profesională la strana bisericii Enei ca psalt, apoi ca instrumentist și folclorist, nu am adăuga experiența artistică a vieții muzicale aproape indinspensabilă cuceririi capacității de judecată echilibrată, comparativă, a unui critic competent.

Iată ce spune G. Călinescu despre criticul muzical Nicolae Filimon: „Filimon este întâiul critic musical român în înțelesul tehnic al cuvântului. Acest autodidact are o putere de exprimare profesională eminentă. Nutrit la școala italiană, plină de agilitate, coloriture și fiorituri, nu gusta firește decât muzica melodică, însuflețită de acel electrism divin ce pune în mișcare secretele pasiuni ale inimii umane, pe Rossini, pe Bellini, pe Donizetti.

Pr. Conf. univ. dr. Ion Isăroiu

E contra acelor melodii enigmatice, prin care unii cred că descriu pasiunile animei. Mai toate ariile au o culoare încântătoare; nu e într-însa nimic scolastic, nimic profund, nimic din acele dificultăți surprinzătoare. Numai în I Lombardi, Verdi sare peste tradiția lui Bellini și Donizetti, adoptând sistemul armonic al școlii germane, punând adică mai mult accent pe armonie decât pe melodie."

Anul 1857 reprezintă anul debutului în critica muzicală a lui Nicolae Filimon. Foiletoanele sale din ziarul Naționalul, au deschis o epocă și au inaugurat o nouă etapă în muzicologia românească. Încă de la primele sale cronici muzicale, s-a simțit un nou stil artistic, literar, matur, elevat. Se poate sesiza a priori pregătirea profesională, siguranța scrisului, personalitatea omului și artistului care are ceva de spus, așa cum nimeni până atunci nu a îndrăznit și nici nu a făcut-o.

Iată ce scria Nicolae Filimon în ziarul Naționalul din 1858: „Criticul, fie teatral sau de orice altă specialitate, trebuie mai întâi de toate să fie bine inițiat în specialitatea sa, să studieze cu o profunditate subiectul ce voiește a critica și în expunerea criticii ce face să arate adevărul, fără parțialitate sau pasiune."

Din acest motiv, Filimon pretindea criticului muzical mai întâi o temeinică inițiere în specialitate. Dincolo de precizarea atitudinii sale cinstite, Nicolae Filimon se exprimă clar în favoarea unei critici muzicale militante, chiar dacă nu de puține ori, și-a atras ura celor aspru criticați. Socotind spectacolul un instrument de ,,instrucțiune a poporului" capabil să contribuie la ,,cultivarea facultății lui muzicale, la dezvoltarea și rafinarea gustului său, la întinderea cunoștințelor despre adevărata melodie și armonie", sentimentul patriotic care l-a stăpânit profund pe Nicolae Filimon l-a făcut să i-a atitudine împotriva presei de specialitate din străinătate, care a încercat să minimalizeze mișcarea muzicală românească.

Din acest motiv, nu întâmplător, unele foiletoane ale lui Nicolae Filimon au fost reluate în presa italiană.

Ancorat în realitatea muzicii românești, autorul *Ciocoilor vechi și noi* și-a dezvăluit concepția înaintată asupra funcției sociale a spectacolului, insistând pentru o dramaturgie națională, originală, inspirată din realitatea poporului român.

Acest mod de a gândi străbate fiecare cronică a lui Nicolae Filimon ori de câte ori analizează o lucrare originală.

Deși susține atât de puternic repertoriul național, totuși rezolvarea problemei nu a privit-o unilateral, ci în strânsă legătură cu promovarea valorosului repertoriu universal. Dacă a solicitat insistent reprezentarea celor mai reprezentative lucrări clasice de la care autorii români și publicul nu aveau decât de învățat, totuși a rămas neclintit împotriva localizărilor vulgare, a adaptărilor lipsite de sens și a traducerilor slabe.

Dincolo de caracterul documentar, cronicile sale muzicale, oferă cititorului și cercetătorului de azi o lectură plăcută, interesantă, colorată, vie, asupra unei lumi apuse, moștenirea sa critică fiind un tablou, o frescă literară, dar totodată cel mai sigur și lesnicios fond de documentare muzicologică. De altfel, valoarea criticii sale muzicale nu rezidă numai în expunerea subiectului sau a datelor biografice ale compozitorului, ci în capacitatea muzicianului de a sesiza trăsăturile specifice ale creației și interpretării. În acest context, Nicolae Filimon nu a apelat decât la pregătirea sa profesională, la inteligența lui nativă și la deosebitul său spirit de observație.

Pe lângă preocupările pur literare, Nicolae Filimon avea de luptat cu o terminologie de specialitate încă nedefinitivată și neimpusă publicului românesc.

Lui îi datorăm o mulțime de termeni muzicali introduși în circulație pe tot parcursul secolului al XIX-lea. Bogăția de nuanțe în limbajul său, pregătirea profesională în domeniul criticii muzicale și dorința de formare a unui nou limbaj în sânul celor care-l ascultau, i-au cerut să învingă prejudecățile și să facă pasul hotărâtor într-un domeniu prea puțin explorat de înaintași.

Din acest punct de vedere, Nicolae Filimon a întreprins o muncă de pionierat în cercetarea muzicii românești, dar și în domeniul teatrului muzical. Deși a socotit izvorul de inspirație al muzicii culte românești atât în muzica lăutărească, cât și în cea țărănească, totuși a cerut compozitorilor să elimine din creația pretins populară elementele orientale și țigănești, acestea fiind împrumuturi străine de structura intonațională proprie melosului nostru românesc.

Activitatea multilaterală a lui Nicolae Filimon a stat multă vreme într-un con de umbră, fiind scoasă la lumină abia în ultimul sfert de veac de către istoricii literari și muzicologii noștri, care au cercetat cu multă migală și experiență profesională viața și activitatea ilustrului critic muzical. Pentru creația muzicală românească, descoperirea și publicarea aticolelor și studiilor semnate de Nicolae Filimon în presa italiană, ne-ar clarifica legăturile muzicianului cu patria cântăreților, oferindu-ne totodată perspective concrete a ariei de răspândire a activității primului critic muzical român.

Concluzionând, numele lui Nicolae Filimon se va afla în fruntea muzicienilor români care au pus bazele artei noastre naționale, iar critica muzicală modernă s-a născut odată cu foiletonul lui Nicolae Filimon din ziarul *Națională*, pe care l-a slujit cu abnegație și deosebit profesionalism.

Pr. Conf. univ. dr. Ion Isăroiu

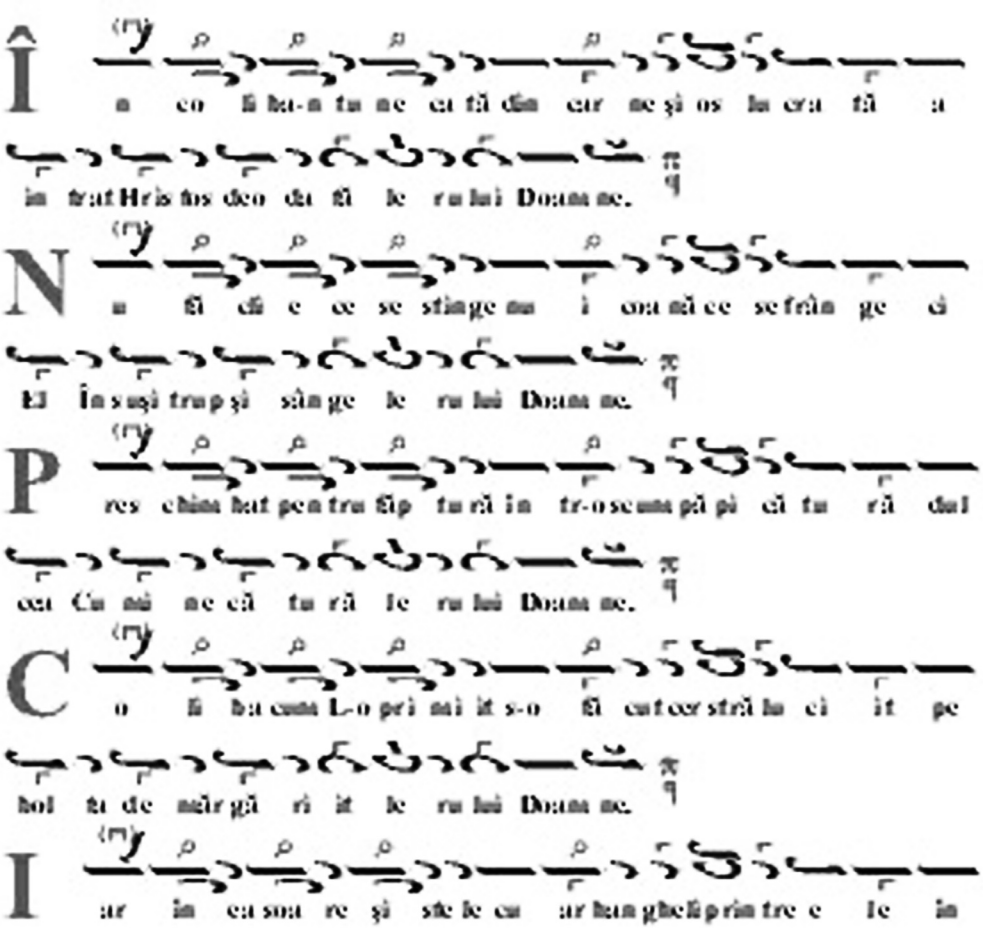

Text muzical de epocă

Dumitru Goia si dirijori

Curs internațional de măiestrie dirijorală la Filarmonica Pitești

Filarmonica Pitești a organizat, în perioada 2 iulie – 7 iulie a.c., în colaborare cu Fundația „International Conducting Mastercasses Inc"., din S.U.A., ediția a doua a cursului internațional de măiestrie dirijorală susținut de maestrul Dumitru Goia, asistat de dirijorul american Steven Huang, director al Departamentului Orchestră al Universității de Muzică din Ohio, și de dirijorul instituției, Alexandru Ganea. Cursul își propune descoperirea, instruirea și promovarea talentelor dirijorale de pretutindeni.

Au participat: Hiroshi Sekiya (Japonia), Kim Jun (Coreea de Sud), Riccardo Dallara (Italia), Francesco Lecce-Chong (S.U.A.), Daisuke Kobayashi (Japonia), Gijs Kramers (Olanda/Marea Britanie), Ketil Wermskog (Norvegia), Nicholas Belasco (Italia), Liviu Condriuc (România/Germania), Tom Crowley (Irlanda), Roman Baltag (Republica Moldova) și Matteo Parmeggiani (Italia).

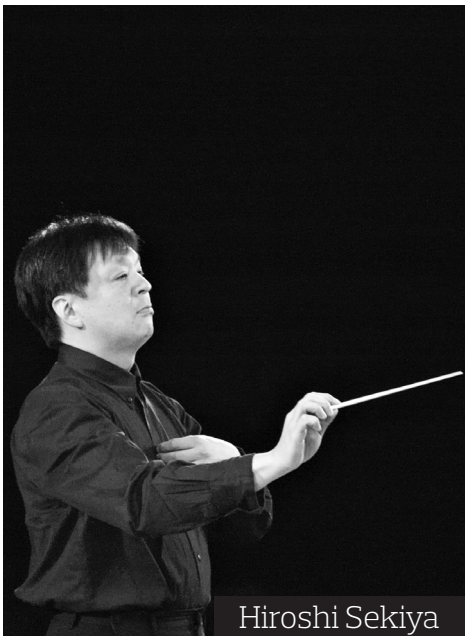

Hiroshi Sekiya

Toți cei 12 au dirijat (a fost singura dată când aplauzele dintre părți erau... obligatorii!) concertul din 7 iulie, de la Casa de Cultură a Sindicatelor Pitești, de la ora 18.00. În program: P.I. Ceaikovski – Symphony no. 6 „Pathetique", P.I. Ceaikovski – Variations on a Rococo Theme și P.I. Ceaikovski – Swan Lake (Excerpts). Solist: Răzvan Suma (violoncel).

Ion Teianu

Ediția a XXIX–a a Festivalului Internațional de Muzică Corală „D.G. KIRIAC“ 2011

Fotografii: Sorin Dănuț Radu

Corul Preludiu Bucuresti

Corul și orchestra Filarmonia

Corul Liceum Kragujevac

Grupul Doina Nistrului

În condițiile unei crize economice, cum este cea de astăzi, este aproape de neconceput să crezi că se mai poate organiza și desfășura o acțiune cultural-artistică de amploare așa cum este Festivalul Internațional de Muzică Corală „D.G. Kiriac" de la Pitești și Curtea de Argeș. Și totuși, Centrul Județean Pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, cu sprijinul neprecupețit al Consiliului Județean Argeș, al Primăriei Municipiului Pitești, al Centrului Cultural și al Casei de Cultură a Sindicatelor-Pitești și în colaborare cu: Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului, Teatrul „Al. Davila" din Pitești, Asociația Națională Corală din România, Filarmonica Pitești, Casa de Cultură „Pr. Ion Ionescu" din Topoloveni și Centrul de Cultură și Arte „George Topîrceanu" – Curtea de Argeș, a reușit să mențină acest eveniment prin continuarea desfășurării lui într-o continuă evoluție.

Desigur, beneficiarul acestui grandios fapt de cultură și artă fiind publicul argeșean care continuă să se afle într-un număr din ce în ce mai mare în sălile de concert...

Directorul C.J.C.P.C.T. Argeș, lector univ. dr. Sorin Mazilescu, fostul director, prof. Costin Alexandrescu, fondator și primul director al festivalului, și cu directorul continuator al acestui festival, profesorul și dirijorul Gheorghe Gomoiu, au fost, în zilele de 23-26 iunie 2011, eroii acestei deosebite și reușite manifestări artistice.

La deschiderea celei de a XXIX-a ediții a Festivalului Internațional de Muzică Corală „D.G. Kiriac" ne-au onorat cu prezența vicepreședintele Consiliului Județean Argeș, ing. dr. Florin Tecău, primarul Municipiului Pitești, Tudor Pendiuc, și președintele Asociației Naționale Corale din România, eminentul dirijor Voicu Enăchescu. În cuvintele rostite aici, maestrul Voicu Enăchescu a adresat mulțumiri cuvenite organizatorilor festivalului. Și-a exprimat, de asemenea, admirația pentru activitatea de dezvoltare a muzicii corale românești și internaționale a prof. Gheorghe Gomoiu, cât și pentru activitatea unor muzicieni, vestiți dirijori ai Argeșului și Muscelului, premergători ai creării acestui festival coral internațional.

În cadrul celei de a XXIX-a ediții desfășurate la Pitești și Curtea de

Argeș, au evoluat 15 formații corale (nouă coruri mixte, patru coruri bărbătești, un grup coral bărbătesc și un cor de teatru liric).

Am remarcat că la această ediție, ca și la cele anterioare, au participat mai multe coruri de prestigiu și profesioniste, ceea ce înseamnă că venirea la Festivalul Coral „D.G. Kiriac" impune acum o înaltă competență muzical-artistică. Observăm, deci, cum a dispărut aproape complet caracterul de amatorism în cadrul acestui festival devenit renumit și pe plan internațional.

După deschiderea oficială a ediției a XXIX-a, primul concert susținut pe scena Casei de Cultură a Sindicatelor din Pitești a fost cel al Corului și Orchestrei Asociației Culturale „Filarmonia" din Alba Iulia. Forma originală în care s-a prezentat acest cor a constat în componența orchestrei de acompaniament alcătuită dintr-o combinație a viorilor, clarinetului, flautului, cu instrumente muzicale populare (acordeon), care au dat un colorit timbral interesant discursului muzical îndeosebi al unor piese corale cu caracter folcloric. De altfel, această formație a avut o sonoritate clară a unor voci tinere într-un echilibru armonic foarte bine asigurat de dirijorul Adam Domin.

Corul bărbătesc „Armonia" din Brăila, dirijat de Ioan Păvăloiu, ne-a prezentat un repertoriu care este pregătit pentru sărbătoarea îndelungatei sale existențe și activități. Am observat că în componența sa, acest cor încă mai păstrează și coriști „veterani", cu o bogată experiență în cântarea corală. Seara a fost încheiată de Corala bărbătească „D.G. Kiriac" a Casei de Cultură a Sindicatelor din Pitești, dirijată de George Paraschivescu.

În a doua zi de festival, o apariție novatoare și de mare valoare artistică a avut-o grupul coral bărbătesc „Doina Nistrului" din Rezina, Republica Moldova. Alcătuit din trei tenori-primi, doi tenori secunzi, doi baritoni și doi bași, acompaniat la armonică chiar de dirijorul său, Teodor Țurcanu, acest grup coral a încântat publicul cu un repertoriu vast și excelent interpretat. Repertoriul grupului s-a bazat cu precădere pe folclorul muzical românesc prelucrat armonic și polifonic cu multă măiestrie de dirijorul și compozitorul formației.

După fiecare interpretare a pieselor corale, publicul a răsplătit această

Corala D.G. Kiriac

Corul U.N.M.B.

Corala Ioan Cristu Danieleescu

Energicul dirijor, muzician de mare valoare, Florian George Zamfir, devenit, şi el un alt mare prieten al piteştenilor, a reuşit să-i vrăjească pe audi-tori cu arta sa dirijoral-interpretativă şi cu un repertoriu ales dintre cele mai importante şi frumoase creaţii muzicale de operă

formație autentică cu nesfârșite aplauze. Nici nu se puteau manifesta altfel iubitorii muzicii de gen decât cu acest puternic entuziasm patriotic și cu intense trăiri emoționale artistice, îndeosebi când la audierea unor cântece populare recunoșteau că sunt „de-ale noastre", ca „Frunzuliță verde stejărel", pe care și celebrul fost Cor al Armatei Române, dirijat de Dinu Stelian, îl interpreta cu mare pasiune și frumusețe...

Fără să fie stânjenit de prezența în cea de a doua serie de concerte a corurilor consacrate, precum „Ars Nova" din Pitești sau a faimosului cor de cameră „Preludiu" din București, preotul dirijor Gheorghe Neacșu a demonstrat cu un deosebit succes valoarea interpretativă a Corului bărbătesc ortodox al Protoieriei Pitești, pe scena Teatrului „Al. Davila". Acest talentat dirijor, cu o tehnică corespunzătoare de dirijat coral, a determinat corul său să interpreteze cu multă muzicalitate un repertoriu destul de pretențios, de muzică sacră.

După prima parte a concertului susținut de corul „Ars Nova", când la pupitrul dirijoral s-a aflat tânărul profesor Gheorghiță Stroe, dăruindu-ne și unele pagini din creația corală clasică românească („Are mama fată mare!", de Nicolae Oancea), am audiat și un repertoriu mai romanțat, încântător, dar și cu piese din creația de operă („Habanera" – arie și cor din opera „Carmen" de Georges Bizet). Mezzo-soprana piteșteancă Andra Bivol, care a susținut partea solistică, poate fi o preferată a oricărui teatru liric prin calitățile ei excepționale vocal-muzicale, de această dată, corul avându-l ca dirijor pe prof. Gheorghe Gomoiu.

Timpul programului de concerte fusese depășit, dar publicul piteștean a rămas neclintit în sala Teatrului „Al. Davila", pentru că știa „ce-l așteaptă"...: apariția în concert a „Preludiului", cu dirijorul său, maestrul Voicu Enăchescu, pe care melomanii argeșeni îl iubesc atât de mult.

Ca și la celelalte ediții, Voicu Enăchescu a dăruit acestui public minunate și unice sonorități corale ale unui repertoriu mereu înnoit, cu alte maniere și delicate stiluri dirijorale decât cele obișnuite. De aceea, Corul „Preludiu" este considerat ca unul dintre cele mai prestigioase formații din întreaga lume...

În a treia seară de concerte (25 iunie), publicul s-a convins din nou că maestrul dirijor Valentin Gruescu și Corala pe care o conduce, „Ioan Cristu Danielescu" din Ploiești, reprezintă un fenomen coral contemporan aparte, prin abordarea unui repertoriu complex, dificil dar valoros și prin originala și perfecta manieră de interpretare. Un alt cor sosit la această ediție de

Am remarcat că la această ediție, ca şi la cele anterioare, au participat mai multe coruri de prestigiu şi profesioniste, ceea ce înseamnă că venirea la Festivalul Coral „D.G. Kiriac" impune acum o înaltă competență muzical–artistică.

peste hotare, Corul „Liceum" – Kragujevac din Serbia, dirijat de Miloje Nicolic, a susținut cu mult profesionalism un concert aparte în care s-au regăsit și lucrări corale moderniste.

În continuare, Corul anului II al Facultății de Compoziție, Muzicologie și Pedagogie Muzicală dirijat de conf. univ. dr. Ioan Golcea, a demonstrat în concertul susținut că oricând prin măiestria sa interpretativă, profesionistă și prin complexitatea repertorială poate să reprezinte excelent întreaga Universitate Națională de Muzică din București!... Și nici nu putea fi altfel, pentru că acest cor de viitori dirijori profesioniști și pedagogi muzicali este păstorit cu multă dăruire pedagogică și înaltă pregătire profesională de talentatul și eminentul lor îndrumător, conf. univ. dr. Ioan Golcea.

Ultima seară de concerte de la Pitești a fost încheiată de grandiosul cor al Teatrului Liric „Elena Teodorini" din Craiova.

Energicul și impunătorul dirijor, muzician de mare valoare, Florian George Zamfir, devenit, și el un alt mare prieten al piteștenilor, a reușit și la această ediție să-i vrăjească pe auditori cu arta sa dirijoral-interpretativă și cu un repertoriu ales dintre cele mai importante și frumoase creații muzicale de operă pentru a visa... că se află deja ca într-o sală de spectacol de operă!

Organizatorii i-au promis artistului-dirijor Florian George Zamfir că ediția a XXX-a a festivalului de la Pitești va fi deschisă de acest puternic și valoros colectiv coral al Teatrului muzical craiovean. O promisiune binemeritată și de noi mult așteptată!

La Curtea de Argeș, în concertele de muzică sacră, s-au distins și celelalte formații corale participante, cum au fost: Corul Protopopiatului Curtea de Argeș, dirijat de diaconul Dumitru Codruț Scurtu, Corul „Orfeu" al Centrului de Cultură și Arte din Curtea de Argeș, dirijat de tânărul și înzestratul profesor Alexandru Ionescu, Corul mixt „Plai Întorsurean" – Întorsura Buzăului, dirijat de Tatiana Teacă, și Corul „Pr. Ion Ionescu" din Topoloveni, dirijat de pr. Ion Isăroiu.

A fost, deci, o ediție cu o organizare desăvârșită, deși desfășurată în condiții mai grele din punct de vedere financiar. A fost una dintre cele mai reușite ediții muzical-corale. A fost un balsam muzical pentru publicul acestui festival!

De aceea, Festivalul Internațional de Muzică Corală „D.G. Kiriac" va trebui să dăinuiască!

Moise MITULESCU,
dirijor, compozitor, folclorist

Omagiu Angelei Gheorghiu

Într-o epocă, pe care eu,
imnograf bizantin,
Am numit-o ,,era Coca-Cola",
Într-o epocă, în care,
o forță ocultă,
Care de la Marea Revoluție Franceză
Ulcerează dureros cultura
și civilizația creștină,
Soprana Angela Gheorghiu,
Marea fiică a străvechiului
nostru pământ
Daco-roman și al
,,Daciei Felix",
S-a impus în lumea paradisiacă
a Euterpei,
,,Narcotizând" toate
neamurile pământului,
Prin cântecului ei, de o puternică
forță emoțională,
Încât, de câte ori
o ascult și o reascult,
Cu o christică smerenie,
Îmi vine a spune, precum
Un mișcător sculptor-poet:
-,,Cel ce arde ca o flacără
Călăuzește pe ceilalți
Prin întuneric"...
Iar Angela Gheorghiu
A ars, arde și va mai arde
Ca o flacără,
Ca și când ne-ar
,,Melodia" pe cuvintele,
Precum o autentică românică:
-,,Dumnezeu a făcut lumea
După versurile
Și gândurile
Lui Eminescu"...

Nu știu ce să-i admir mai mult!
Vocea, de o frumusețe orphică,
Într-o artă apollonică,
Vocea, care poate sta-n veșnicie,
Alături de aceea a ,,divinei Callas",
Fața frumoasă, parcă desprinsă
Dintr-o pânză de Veronese,
Albă, marmoreană, cu trăsături fine,
Părul negru și des ,,ca mierea arsă"...
Trupul sculptural, precum
o salcie plângătoare,
Într-un amurg autumnal
de septembrie
-,,Cu cimbru și cu miere"...-
Sau sufletul, de o generozitate
răscolitoare,
De o puritate feciorelnică
Și de o bogăție de nuanțe,
De-mi vine a spune că
Această soprană, a cărei
artă este infinită,
A adunat, în codrii fermecători
Ai inimii sale,
Toate eufoniile ,,dorului-dor",
Din clasicismul nostru –
folclorul românesc-
Conștientă fiind că
,,A fi cetățean loial înseamnă
A converti mereu
Răul în bine"...
Cu câtă nobilă expresivitate
A tălmăci rolul lui Mimi,
Din sublima ,,Boemă" a lui Puccini,
Cu câtă ardentă dăruire
A interpretat rolul ,,Violetei"
Din nemuritoarea ,,Traviată"
a lui Verdi,

Reliefând acea căință de care ne-a vorbit
Mântuitorul, Domnul
nostru Iisus Christos,
Ducându-mă cu gândul
la sensul cuvintelor,
Generate-n vremuri de demult,
Cuvinte pe care le expun
Cu o pronunțată emoție:
-,,Doamne, scăpare Te-ai făcut nouă,
În neam și în neam;
Eu am zis:
Doamne miluiește,
vindecă sufletul meu,
Că am greșit
Ție"...

Aș fi nedrept dacă nu aș pune,
Într-un ,,extaz de limpezimi",
Resemnarea ,,mioritică" a prezentării
,,Rugăciunii" din ,,Tosca",
Sau policromia melodică
Din operele lui Donizetti, Bellini și
Charpentier,
O liniștitoare ,,muzică de fond",
Pentru versul unui poet, de un ton
confesional,
În care, ,,cu stele fulgerate
Și noaptea-ncărunțește"...
N-am să uit niciodată
Fiorul poetic prin care ne-a introdus
În lumea colindelor,
Făcându-ne să înțelegem că
,,Lumina ne sosește
Din bradul de Crăciun"...

În această ,,eră Coca-Cola",
Cu multă ură, egoism, războaie,
Invidie, impostură
Și cu o tragică demitizare a
Autenticilor valori spirituale
Angela Gheorghiu
-Expresie fidelă a frumosului liber
din România-
Prin toată activitatea ei,
De maestră a melodiei,
Cu enesciene virtuți consolatoare,
Ne-a făcut să pătrundem
Semnificația adâncă
A aforismului blagian,
După care:
,,Creația este singurul surâs
Al tragediei noastre.
Iubirea este al doilea surâs
Al tragediei noastre.
Sau poate că totuși
Întâiul"...

Doru POPOVICI,
Muzicolog, compozitor

Remember Festivalul Enescu 2009

Atâta vreme
cât țara mea
va suferi,
eu nu mă
despart de ea.

George Enescu

Traversam zilnic atent și grăbit Piața "Enescu" dintre Ateneu și Palatul Regal, înconjurat de personaje elegante, preocupate și, în același timp, relaxate, mă simțeam atras de o comunitate aparte, care trăia ca și mine, și se pare că din aceleași motive, într-o realitate paralelă, în care regulile, clasamentele, criteriile, ascensiunile, dorințele se subordonau sincerității, valorii, calităților, eticului și esteticului.

Trăiam cu impresia că m-am scufundat într-o realitate aproape adiabată, în care mă simțeam la fel de bine ca vara trecută înotând în marea liniștită și călduță. Înotam îmbrăcat elegant, relaxat și, curios, în același timp, între două săli, între două maluri edenice, în care găseam aproape în fiecare zi exact ceea ce-mi doream mai mult. Căutam satisfacțiile sonore pierdute cu doi ani în urmă, dorindu-mi cu mare poftă excitarea intelectuală care apare la contactul cu valorile autentice. Nu mai eram în București, nici măcar în Londra sau Paris. Pur și simplu, așa cum spuneam, nu mai eram aici. Împreună cu toți ceilalți care parcurgeau același traseu zilnic, pe care începusem să-i recunosc, ajunsesem pe un soi de insulă, în care „job"-ul fiecăruia din noi era să facem ceea ce ne place, și anume să iubim muzica. Personaje venite din toate zonele realității Bucureștiului, din universități, biblioteci, firme private, parcuri, din cămine, pe unii îi știam din câteva baruri și cluburi frecventate mai des, oameni ce pot deveni instantaneu simpatici sau dimpotrivă, care se suportă sau nu, fazi și lipsiți de caracteristici sau mult prea vizibili, coagulaseră într-o formă ce părea că este plină de circumvoluțiuni sonore, sociale și umane.

Momentul în care se sfârșeau aplauzele din Ateneu era momentul în care totul în jur se punea în micare, ca și cum noi toți rămâneam în același loc, doar sălile și punctele lor de sprijin se deplasau în așa fel încât părăsiți fiind de Ateneu, vedeam cum se apropie Sala Mare a Palatului cu un concert despre care știam ceva, dar cu siguranță, ca în fiecare seară, ne surprindea.

Anul acesta (2009) am fost cu toții surprinși de festival, în ceea ce privește densitatea acestuia. Ca la fiecare ediție, avem multe păreri și sugestii legate de cum ar trebui să se întâmple totul. Pe unii i-ar încânta ca muzica contemporană să nu mai fie pe post de prefață, sau poate ar fi bine să nu mai avem atâta operă, de ce este așa de scurtă Piața Festivalului, sau de ce așa de lungă, de ce nu a venit Filarmonica din Berlin, mergea mai mult sau mai puțin jazz, trebuia să cânte pianistul român care nu a cântat, iar celălalt să nu mai fie invitat etc. Dumneavoastră ce spuneți? Cum ar trebui să fie făcut festivalul? Eu propun că organizatorii să inaugureze o agendă pentru sugestii și reclamații, în care fiecare din noi, dacă tot plătim evenimentul din bani publici, să ne expunem părerea și să se garanteze că ideile adunate vor fi analizate și aplicate. Dacă nu, nu mai plătim… Să ne imaginăm cum ar fi ca medicul, profesorul, inginerul etc. să acționeze după același principiu. De vreme ce poporul plătește, poporul să decidă.

Cred că suntem așa de bulversați de minciuni, amorțiți de dezamăgiri, încât orice alegem conduce spre o altă dezamăgire. Prin urmare, regula, normalitatea în care trăim de o vreme este reprezentată de nefiresc, de greșeală, neprofesionalism, lipsă de interes, individualism, egoism etc. Din această perspectivă, în care firescul este reprezentat de eroare, cum putem defini greșeala, accidentul? Ajutându-ne de proprietățile comutativității ajungem la concluzia că erorile societății noastre, pe care evident trebuie să le corectăm, sunt reprezentate de succese, calitate, devotament, profesionalism, generozitate etc. Astfel, un Festival ca ,,Enescu" organizat cu atâta succes în România, extrem de apreciat de presa muzicală externă, dorit și frecventat de foarte mult public s-ar defini ca una dintre marile erori ale României contemporane, pe care va trebui să le corectăm, așa cum simțim nevoia de fiecare dată când întâlnim valoarea. Orice poate provoca nesiguranța din pricina eventualei concurențe ulterioare trebuie înlăturat, orice lucru bun care poate provoca o comparație a unor fenomene similare, trebuie exclus, frumosul trebuie acoperit, armonia trebuie murdărită, competența jignită, maturitatea pensionată, tinerețea blamată.

Ajung în prima seară a festivalului la Opera Română din București și văd ,,Oedip"-ul. Îmi place Enescu și recunosc asta, îmi place într-o anumită măsură și opera atât cât înțeleg. Din păcate, preferăm cu toții o altă orchestră, poate un alt dirijor, dar totul a fost salvat de o regie și scenografie extrem de bine gândite, exacte și inspirate.

Traversam zilnic poarta dintre cele două lumi, lumea în care Enescu reprezintă chipul de pe bancnota de 5 lei și lumea în care Enescu adună în jurul său mii de artiști, compozitori, ziariști, muzicologi, amatori, snobi, curioși, afaceriști, pensionari, elevi, studenți, piloși, huliți, iubiți, singuratici, fiecare din noi păstrându-ne individualitatea, dar simțind că există un soi de legătură fără de care Festivalul nu ar exista.

Chiar dacă este un festival cu mult prea multe premii ministeriale, cu prezențe prezidențiale, plin sau nu de posesorii de invitații impuse celor care organizează astfel de manifestări, Festivalul ,,Enescu" este un festival uman, se adresează oamenilor, încearcă din răsputeri să-și amintească ce-și dorea amfitrionul. Mă gândeam la toate acestea încercând să evit o mică fantă a asfaltului în drum spre Sala Palatului unde urma să dirijeze Vengerov un program Beethoven. Împreună cu Filarmonica ,,George Enescu" din București mai cânta ,,Romanian Piano Trio", cei trei tineri instrumentiști, pe care-i vedem din ce în ce mai des pe afișele concertelor din țară. Trece pe lângă mine o doamnă elegantă comentând concertul abia terminat la Ateneu - ,,Les Arts Florissonts", conduși de William Christie destul de sever. Într-adevăr, cântaseră un excelent Handel, ,,Oratoriul Suzana", sprijiniți de cinci soliști excepționali.

De câțiva ani, Festivalul ,,Enescu" mai are o calitate. În Săli, foayere și pe traseul dintre ele, pe măsură ce trec zilele festivalului simt că mă obișnuiesc din ce în ce mai mult cu incredibilele parfumuri ale doamnelor din public. Sunt parfumuri mai dulci, mai seci, uneori primăvăratice sau florale. Majoritatea acestora sunt evident foarte atent alese și căutate, motiv pentru care mă întreb dacă nu

Ajung în prima seară a festivalului la Opera Română şi văd „Oedip''–ul. Îmi place Enescu şi recunosc asta, îmi place într–o anumită măsură şi opera atât cât înțeleg. Din păcate, preferăm cu toții o altă orchestră, poate un alt dirijor, dar totul a fost salvat de o regie şi scenografie extrem de bine gândite.

cumva există personaje care să-și asorteze parfumul cu concertul la care participă…

Din cele șapte serii de concerte ale festivalului, am frecventat evident vedetele, și anume ,,Mari Orchestre", ,,Concertele Camerale" și ,,Concertele de la miezul nopții", dar am avut și o mare atracție către o serie neglijată, uitată pe nedrept. Seria de la Sala mică a Palatului, ,,Enescu și contemporanii săi". Extraordinari muzicieni, dar cu tare puțin public. I-am ascultat pe Tiberghien și Halinck, apoi în super-recital pe Frederik Ullen, pe cei de la Cvartetul ,,Keller" sau ,,Nash Ensemble London". Ultimii dintre ei au fost mai norocoși. S-a adunat mai multă lume în sală și eram într-adevăr surprins de fenomen, ca apoi să aflu că aproape in integrum membrii ,,Orchestre de Chambre de Lausanne" au venit să asculte un concert ce li s-a părut eveniment. Desigur, cei din public, s-au urcat seara pe scenă împreună cu Christian Zacharias și au avut un concert atât de bun încât cu greu mai accepți multe manifestări live în superbul Ateneu…

Iar pe fugă între săli, prin Piața Festivalului încă în pregătire, spre Sala Palatului. Sunt cu un amic, muzician, destul de implicat în organizare. Îmi explică despre sistemul acustic electronic al Sălii Palatului, închiriat pe durata Festivalului. Este o minune tehnică. Nu se amplifică nimic, îmi spune el, doar de corectează acustica, și anume timpii de reverberație. Deci mă asigură că tot ce auzim este sunet natural. I-am spus că la primul concert am fost destul de nemulțumit, dar deja era preocupat de altceva. L-am înțeles mai târziu. Concertele următoarelor orchestre au avut o sonoritate mult mai bună. Am înțeles că nu era de vină doar sala, ci și interpreții. Totul a mers într-un crescendo calitativ, totul a devenit din ce în ce mai dens până aproape de sufocare. Nu vroiam să îmi permit să fiu nemulțumit din pricină că nu mai suportam atât de mult frumos. Orchestrele ,,Radio France", ,,Academy of Saint Martin in the Fields" cu Murray Perahia genial, ,,London Philharmonia Orchestra" – probabil cea mai bună orchestră din Londra cu Archenazy –, ,,Les Musiciens du Louvre" și ,,Sankt Petersburg Philharmonic", dirijată de Alexeev și Temirkanov, Schiff și ,,Wiener Kammerorchester".

Ziua de 19 septembrie a fost însă devastatoare. Era la mine un amic din străinătate și i s-a părut incredibil. Mi-a spus că dacă ar fi venit pentru prima dată în București în respectiva zi, s-ar fi mutat aici. La ora 11.00, ,,Athos Trio" la Sala mică a Palatului, la 17.00, ,,Basel Chamber" cu David Stern la Ateneu, la 19.00 - ,,Baletul din Monte Carlo" în sala Teatrului Național, la 19.30 - ,,Royal Concertgebouw Orchestra" din Amsterdam cu Mariss Jansons, la Opera Națională, tot la 19.30, Yo Yo Ma cu ,,Silk Road Ensemble" și la 22.30 - ,,Wiener Kammerorchester". Șase evenimente excepționale, oricare din ele de top în orice mare oraș din lume, toate în aceeași seară aproape în același timp, desfășurate cu sălile arhipline. Evident, a trebuit să aleg și l-am ales pe Mariss Jansons cu orchestra din Amsterdam. Îmi este greu să descriu un astfel de concert. Nu aș ști cu ce să încep, cu precizia orchestrei, inspirația dirijorului, acuratețe în emitere, profesionalism, exactitate, bucurie, devotament, pasiune, sinceritate, toate acestea se desprindeau din scenă. Am rămas cu sentimentul că ne-au vizitat extratereștrii sau că suntem retarzi, că orice am face, nu vom putea atinge acest nivel de profesionalism în nici un domeniu.

A doua zi nu m-am putut abține și am văzut și al doilea concert cu ei, ce a avut loc la ora 11.00 dimineața, pentru că aveau avion în aceeași zi. Dacă aș scrie la fel de bine precum cântau ei, poate aș încerca o cronică a acestor concerte, dar nici măcar nu mă apropii. Festivalul nu s-a terminat aici, dar l-am urmărit mai departe sub impresia, anestezia, lovitura zilei de 19 septembrie. Acum, traseul dintre cele două Săli conținea la rândul lui o scenă. Era scena Pieții Festivalului în care cântau tineri interpreți și orchestre consecrate, așa cum s-a întâmplat cu Filarmonica ,,Banatul" din Timișoara, care a avut un concert bun, cu arii din opere. Nu am remarcat soliștii, dar orchestra este bună. Păcat că nu există în țară ingineri de sunet care să poată să regleze amplificarea unei orchestre în așa fel încât să se înțeleagă ceva din strădania oamenilor de pe scenă. Noi avem sunetiști buni, excepționali, pentru spectacole cu manele sau melodii răsuflate cărora li se atașează versuri de Crăciun. Îmi întreb amicul organizator de ce face asta și, mai ales, cum reușește Festivalul ,,Enescu" să se păstreze atât de calitativ. El, destul de încărcat de tot ce făcea în zilele acelea, îmi spune că toată manifestarea stă în foarte puține mâini, și Festivalul reușește cu mult sacrificiu, cu sprijinul unor

colaboratori studenți care, sătui de o țară mediocră, la coada tuturor listelor și clasamentelor, în care nimeni nu-i recunoaște sau nu le observă valoarea, iar dacă se întâmplă ca, eventual, cineva să sesizeze o urmă de profesionalism în ei, cu siguranță vor fi înlăturați și alungați, deci, Festivalul se sprijină pe o echipă care vrea cu tot dinadinsul să facă din București o capitală normală, măcar pentru o lună.

O echipă de oameni care își dorește o țară normală și reușește în acest interval, în luna septembrie, după o muncă de doi ani, să aibă un loc în care să se simtă bine și în care să nu le fie jenă de propria identitate. Dar durează putin, iar noi, care rămânem, reușim să ștergem în viteză urmele marilor concerte, urmele normalității de o lună, urmele eventualelor vise pe care le avem cu toții, reușim chiar să ștergem și speranțele. Nu contează că renunți la televizor, presă politică, îți iei de muncă acasă, faci orice să te izolezi, pleci la munte într-o cabană sau chiar la mânăstire într-un scurt concediu, reușești să dispari o săptămână sau două în afara țării, îți faci un mare festival, la întoarcere, la contactul cât de mic cu societatea, te izbesc claxoanele traficului, mojicia din mijloacele de transport, indiferența personalului medical, supercifialitatea profesorilor, minciuna și hoția șefilor. Festivalul ne strânge pentru puțin timp lângă numele lui Enescu, care spunea la un moment dat: „Atâta vreme cât țara mea va suferi, eu nu mă despart de ea". Se pare că se ține de promisiune.

Va trebui să dau dreptate celui care spunea că excepțiile sociale, accidentele fericite ne fac rău. Va trebui să mai greșim încă o dată peste doi ani, să comitem încă o dată o mare eroare, pe lângă celelalte mici pe care nu le mai băgăm în seamă, și să ne mai bucurăm de incredibila capacitate pe care o are muzica de a ne face mai buni, mai calmi, mai inteligenți, generoși. Vom găsi din nou poarta de trecere dintr-o lume în alta, ne vom parfuma, ne vom concentra, vom înota iar printre concerte, ne vom sufoca, sper, din nou, de atâta frumos, iar apoi vom suferi câteva zile la revenirea în realitate.

În final, încă o reamintire a omului Enescu și un răspuns la multe întrebări: „Menirea sfântă a muzicii este să stingă urile, să potolească patimile și să unească inimile într-o caldă înfrățire, așa precum a făcut-o măreața Antichitate creând mitul lui Orfeu".

Cristian Lupeș,
dirijor

> Păcat că nu există în țară ingineri de sunet care să poată să regleze amplificarea unei orchestre în așa fel încât să se înțeleagă ceva din strădania oamenilor de pe scenă. Noi avem sunetiști buni, excepționali, pentru spectacole cu manele sau melodii răsuflate cărora li se atașează versuri de Crăciun.

Festivalul Internațional „George Enescu“ 2011

Ediția a XX-a a Festivalului Internațional ,,George Enescu“ are loc în perioada 1-25 septembrie 2011, desfășurată sub înaltul patronaj al Președintelui României. Producător: Guvernul României prin Ministerul Culturii și Patrimoniului Național. Coproducători: Primăria Municipiului București, Societatea Română de Radiodifuziune, Societatea Română de Televiziune. Parteneri: UniCredit Țiriac, Enel, Rompetrol, Spectacular Group of Companies, Întâlnirile JTI. Cu sprijinul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, I.C.R., Centrul pentru Artele Spectacolului „Sala Palatului“. Organizator: ARTEXIM, ArCuB - Centrul de Proiecte Culturale al Primăriei Municipiului București, Fundația Art Production. Director artistic: Ioan Holender. Managerul Festivalului: Mihai Constantinescu. Festivalul se va desfășura în București în mai multe locații: Ateneul Român, Sala Palatului, Sala Radio, Opera Națională București, Teatrul Național București, Universitatea Națională de Muzică din București, Piața Festivalului „George Enescu“, dar și în țară, tot în cadrul programului oficial.

> Nu am putea gusta pe deplin spiritul romantic şi nu am putea înțelege prefacerile simfonice din secolul 19 fără soliştii Antonio Meneses, Isabelle Faust, Katia şi Marielle Labeque sau Jean Bernard Pommier.

Seria „Mari orchestre ale lumii“

...înseamnă totodată și „mari dirijori ai lumii“, precum și „mari soliști ai lumii“. Numele răsunătoare de pe afiș, orchestrele cu renume de „ansambluri-ceas“ pentru finețea și exactitatea cu care prezintă muzica pe scenă aduc în sală mii de spectatori. Daniel Barenboim, Zubin Mehta, Antonio Pappano, Horia Andreescu, Guenady Rojdestvensky, Franz Welser Möst sunt câteva dintre numele celor care „dirijează“ această serie. „Ariile de bravură“ ale instrumeniștilor concertiști vor ieși într-un ritm electrizat modern sau impetuos romantic din mâinile soliștilor Han-Na Chang, Denis Matsuev, Dan Grigore, Vadim Repin – pentru a numi numai câțiva. Concertele marilor orchestre (Wiener Philharmoniker, London Symphony Orchestra, Academia Santa Cecilia di Roma, Staatskapelle Berlin, The Mariinsky Theatre Symphony Orchestra, Orchestre National de France) celebrează numele și creația lui Enescu, de la deschiderea seriei cu Simfonia I sub bagheta lui Christian Badea, trecând prin Simfonia a III-a cu Valery Gergiev și încheind cu Simfonia concertantă pentru violoncel și orchestră, în interpretarea lui Han-Na Chang, alături de dirijorul Daniele Gatti.

Seria „Recitaluri şi concerte camerale“

Muzicieni și artiști diferiți, de la specialiști ai repertoriului vechi precum Ton Koopman și Amsterdam Baroque Orchestra, la sonoritățile filigranate ale lui Murray Perahia și Saint Martin in the Fields sau cele pline de viață ale lui Gidon Kremer cu a sa Kremerată, orchestre cu soliști instrumentiști (printre care se va număra și Vlad Stănculeasa, laureatul Concursului „George Enescu“ 2007) sau soliști vocali în programe atât clasice, dar și alcătuite din selecții ale secolului 20, nelipsite de prime audiții românești și străine – acesta ar fi un prim filon, al concertelor camerale. Completarea vine din recitalurile solistice ale pianiștilor Akiko Ebi și Yundi Li, și din cele trei după-amieze cu cvartetele Voces, Fine Arts Quartet și Jerusalem Chamber Music Festival. Concertele „galbene“ vor fi într-o bună măsură o jonglerie între intim și numeros, între clasicul și modernul înfățișat în straiele cât mai multor epoci istorice. Sonoritățile caleidoscopice sunt unite sub numele seriei de „Recitaluri și concerte camerale“. Diversitatea este tradusă aici prin vitalitate, această eternă calitate a artei în mișcare, a artei care poate rezona cu orice tip de ascultător.

Seria „Concertele de la miezul nopții“

De obicei, concertele de noapte deschideau porțile către vremuri baroce. Acum, serile cu arii vechi cântate de Nuria Rial și Austrian Baroque Company, muzica pe instrumente de epocă a celor din Venice Baroque Orchestra, condusă de Giuliano Carmignola sau opera barocă, cu acrobații vocale inimaginabile aduse pe scenă de Il Complesso Barocco și de vocea centrală a Annei Hallenberg, sub îndrumarea lui Alan Curtis, sunt un fel de uvertură istorică - cu Händel și Vivaldi în centru - ce pregătește saltul către „medalioane“ romantice. Popasul în creația primului val de compozitori romantici ne aduce integrala simfoniilor lui Schumann în tandem cu câteva lucrări concertante, în viziunea lui Christian Zacharias și a Orchestre de Chambre de Lausanne. Suntem martorii sugestiilor poetice din muzica lui Schumann și ai descriptivismului sonor caracteristic lui Mendelssohn, într-un alt grup de concerte tematice, dirijate de Cristian Mandeal, la pupitrul orchestrei Kremerata Salzburg. Dar nu am putea gusta pe deplin spiritul romantic și nu am putea înțelege prefacerile simfonice din secolul 19 fără soliștii Antonio Meneses, Isabelle Faust, Katia și Marielle Labeque sau Jean Bernard Pommier. La fel cum nu putem încheia periplul „Concertelor de la Miezul nopții“ sărind complet peste epoca clasică. Și atunci, seria se încheie cu Orchestra of Age of Enlightenment, întregită de Choir

of the Enlightenment, alături de dirijorii Trevor Pinock și Adam Fischer, care vor cârmui realizarea celor două capodopere ale lui Haydn: oratoriile Anotimpurile și Creațiunea.

Seria „World Music"

Cea de-a XX-a ediție a festivalului introduce o categorie nouă de evenimente: seria World Music. Preluând de la accente etnice la introspecții soul (Dhafer Youssef), de la ritmuri sacadate de rock, jazz sau folk (Chava Alberstein), la îndelungi căutări ale sinelui, de la pași pasionali de tango (Gustavo Beytelmann sau Yasmin Levy) la călătorii pe malurile Adriaticii (Mario Brunello – Odusia), fiecare moment al existenței este împărtășit și celorlalți, de oriunde ar proveni, prin sunet. Revenim la izvoare, în fapt acolo unde maestrul Enescu ne învață lecția tradiției folclorice, a spiritualității unice specifice școlilor naționale, la filonul vital caracteristic fiecărui popor în parte, pe care avem astfel ocazia să-l cunoaștem. In seria World Music, muzica lumii atrage prin istorii fruste ale timpului prezent, în dialecte numeroase, toate însă cu același mesaj: muzica este un limbaj universal, catalizator de trăiri, idei și pasiuni.

Seria „Spectacole de operă şi balet"

Componenta vizuală nu lipsește din galeria ofertelor de festival, experimentată atât în producții de teatru liric cât și în montări coregrafice sub egida seriei „Spectacole de balet și operă". De la Ceaikovski – un Evgheni Oneghin în regia lui Ion Caramitru, la Wagner – cu Lohengrin dirijat de Cristian Mandeal, Opera Națională din București oferă montări de proporții, fără a uita piatra de hotar a fiecărei ediții de festival – opera Oedipe de George Enescu, în montare nouă semnată de Anda Tăbăcaru Hogea. Ne vom bucura de participarea unor artiști lirici de renume ca Mihael Botha, Petra Lang, Emily Magee alături de Marius Brenciu și Levente Molnar. În zona comunicării fragile prin gest și mișcare, două dintre spectacolele de balet programate în această ediție poartă semnătura unui coregraf francez de renume, Thierry Malandain, în timp ce „Noche Bach", reprezentând o demonstrație de virtuozitate din partea Companiei naționale de balet din Chile, evoluează sub coordonarea lui Gigi Căciuleanu. Finalul de festival păstrează o surpriză a Companiei de balet a Operei Naționale din capitală, care promite să iasă din tiparele repertoriale de stagiune datorită unui spectacol ce are ca premisă prezența a trei mari creatori coregrafi: George Balanchine, Jiri Kilian și William Forsythe.

Seria „Muzica sec.XXI"

Pentru amatorii de muzică nouă, seria „Muzica secolului XXI" indică exact locurile potrivite pentru a afla pulsul vremurilor moderne, postmoderne și contemporane. Programul este oglinda pulverizărilor care încep din secolul 20 și include o varietate de „școli" și estetici. În acest context, „clasice" ar putea să pară Simfoniile a 4-a și a 5-a ale lui George Enescu, în orchestrația lui Pascal Bentoiu, la fel și nume precum Arvo Pärt, John Adams, Darius Milhaud, Leonard Bernstein. Ne întindem privirile timp de un secol până la numeroase prime audiții, în special ale compozitorilor români. De altfel, întreaga serie de concerte are ca dominantă aspectul românesc: ansamblurile (Hyperion, Profil, Archaeus, trio Contraste, cvartetul Florilegium, Camerata Regală și filarmonici din țară), corurile de cameră, dirijorii (Tiberiu Soare, Cristian Lupeș ș.a.) și soliștii (Laura Buruiană, Dana Borșan ș.a.). Invitații din străinătate (The London Schubert Players, Ensemble Orchestral de Paris cu Joseph Swensen, Kammarensemble cu Frank Ollu, John Axelrod, Sebastien Rouland și nu numai) pigmentează repertoriul cu

interpretări angrenate în alte obiceiuri. Ceea ce ar putea părea rezervat „specialiștilor“, este de fapt o experiență inedită și revelatoare pentru orice ascultător de muzică, fiindcă fidelitatea față de muzica clasică se completează și cu aducerea la zi a cunoștințelor despre destinul actual al acesteia. În muzica nouă stau reverberațiile trecutului, așa cum, florile sonore de azi devin rădăcini ale muzicii zilei de mâine.

Seria ,,Enescu şi contemporanii săi“

George Enescu reprezintă temelia școlii românești de compoziție, îmbinând deopotrivă inspirație, virtuozitate și tradiție. Așa cum intuia Pascal Bentoiu în volumul Capodopere Enesciene, numele lui Enescu se leagă însă și de inovație, filonul spiritual autohton unindu-se cu arhitectonica tradiției școlilor europene și opțiunile pentru trasee ce abia după ce vor fi parcurse și de un Prokofiev, Stravinski sau Ravel, li se va recunoaște valabilitatea. Secolul XX înseamnă diversificare a priorităților și limbajelor. Dacă până atunci istoria a păstrat în mare un drum drept, cu vagi cotituri, odată cu modernitatea, căile de acces se înmulțesc, stilul de epocă transformându-se în stil personal. Seria de concerte intitulată „Enescu și contemporanii săi“ vine să propună auditoriului exact un astfel de periplu, în care limbajul muzical devine spumos și necaracteristic, purtător de elemente cheie și identitate națională, de îndrăzneală și arbitrar. Contemporani lui Enescu îi sunt și așa numiții impresioniști, dar și maeștrii școlii ruse; filonul grupului „celor 6“ compozitori francezi se completează cu ecourile folclorice ale unui Bartók sau Kurtág, în timp ce a doua școală vieneză pledează pentru noutate absolută, adevăr și expresie. De cele mai multe ori sub formă de recitaluri camerale, dar și de concerte simfonice, evenimentele cuprinse sub semnul lui Enescu în dialog cu contemporanii săi vă oferă combinații interpretative de prestigiu, o interesantă alternare de tradiție și modern: Itmar Golan și Ilya Gringolts, Philippe Graffin și Claire Desert, Boris Berezovsky, Adrian Brendel, Bianca și Remus Manoleanu, Cvartetul Manderling, sau Gulbenkian Symphony Orchestra sub bagheta lui Lawrence Foster, Filarmonica Națională Maghiară și Zoltan Kocsis sau Berliner Kammerorchester și Sabine Mayer.

Oraşul culturii

Schimb cultural, excelență și noi descoperiri de rang înalt printre semnele distinctive ale acestei a XX-a ediție a Festivalului Internațional „George Enescu“. Evenimentul bienal oferă un program bogat și divers pe circuitul festivalelor internaționale, domeniul său de aplicare artistică fiind extins în acest an datorită investiției guvernamentale și alegerii distinctive a repertoriului. Capitala renăscută a României va găzdui la sfârșitul verii multe orchestre si dirijori ai lumii. De asemenea, etapa spectacolelor și a numelor mari din muzica romanească cu talente deosebite,a fost setată. Pe scurt, Festivalul dispune de toate armele pentru a atrage atenția lumii la nivel mondial.

Lucrarea de cea mai mare anvergură a tuturor compozitorilor români, cea a lui George Enescu, rămâne un element esențial pentru program, așa cum se întâmplă încă de la înființarea festivalului în 1958. Moștenirea lui Enescu și influența muzicii românești pe tot parcursul programului compozițiile sale reflectate în lucrările artistilor născuți la moartea sa în 1955, Livia Teodorescu-Ciocănea, Carmen Cârneci și Iancu Dumitrescu fac din acest festival o fuziune între trecut, prezent și viitor.

Prețurile la bilete rămân accesibile pentru oameni la nivel local. Vizitatorii noştri internaționali vin la Bucureşti şi descoperă o Românie pe care puțini oameni se aşteaptă să o găsească.

„Muzica lui Enescu rămâne un element esențial pentru programul nostru“, declară Managerul Festivalului, Mihai Constantinescu. „Suntem încântați că atât de mulți artiști internaționali și ansambluri au fost de acord să presteze munca compozitorului în acest an. Promovarea lui Enescu amintește lumii puterea creatoare a acestui mare muzician român. Fiecare guvern a reformat evenimentul încă din 1998 dar a recunoscut că Festivalul Enescu este de mare valoare pentru România. Facem acest lucru, în parteneriat cu muzicieni din multe țări diferite, în scopul de a spune povestea artei și culturii românești, care este o poveste bogată și o evoluție.“

Festivalul Internațional „George Enescu“, continuă Constantinescu, este hotărât să contribuie la dezvoltarea durabilă a muzicii clasice din România. El punctează la „Muzica din secolul 21“, o nouă serie a ediției 2011, care cuprinde 14 concerte diferite, cor de cameră și cvartet de coarde la compoziții pentru instrumente live si sunete electronice. Seria include un recital de piese noi de la Hyperion Ensemble a lui Iancu Dumitrescu (completat cu muzica Lianei Alexandra, Avram Ana-Maria și Iancu Dumitrescu) și Concertul Guillaume Connesson pentru violoncel și orchestră și Remembranza Cornel Țăranu (In memoriam George Enescu). În plus, Festivalul intenționează să unească tineri compozitori români cu colegii lor internaționali pentru o zi in ateliere de lucru.

„Festivalul de anul acesta oferă un schimb de idei fără precedent între compozitori români și muzicieni și artiști din străinătate,“ observă Mihai Constantinescu.“Avem un program foarte puternic, care include multe lucrări contemporane fascinante în acest an. Aceasta este o caracteristică importantă a ceea ce facem pentru a dezvolta și educa publicul nostru pentru compoziții noi. Interesant este că străinii, precum și artiștii români aduc perspective și idei noi muzicii românești. Festivalul va explora, de asemenea, muzica simfonică din țări care nu sunt de obicei asociate cu aceasta, cum ar fi Tunisia, India, Japonia și Palestina, în noua noastră serie „World Music“.

„Economia din România, ca și cea a atât de multor țări din lume, a fost afectată de criza financiară mondială“, observa Mihai Constantinescu. „Dar guvernul nostru a luat decizia îndrăzneață de a crește finanțarea pentru acest an“ a Festivalului International George Enescu „și să furnizeze aproximativ 90% din finanțarea totală a acestuia. Aceasta înseamnă că prețurile noastre la bilete rămân accesibile pentru oameni la nivel local și programele noastre pot prospera datorită stabilității financiare. Mass-media și lumea publică recunoaște faptul că Festivalul este un eveniment cu care se pot mândri și îi înțeleg locul pe scena internațională. Vizitatorii noștri internaționali vin la București și descoperă o Românie pe care puțini oameni se așteaptă să o găsească.“

Valerie Barber în dialog cu Mihai Constantinescu, Managerul Festivalului

www.festivalenescu.ro

Program Piața Festivalului „George Enescu“

2-18 septembrie 2011

02.09, ora 18.30

Concertul de deschidere al Pieții Festivalului
Filarmonica Oltenia din Craiova
Dirijor: Alexandru Iosub
M. I. Glinka - Uvertura „Ruslan și Ludmila”
W. A. Mozart - Simfonia nr. 40 în Sol minor, K. 550 (partea I)
G. Enescu - Intermezzo pentru coarde
F. Mendelssohn-Bartholdy - Uvertură, Scherzo, Marș nupțial din „Visul unei nopți de vară”
A. Corelli - Sarabandă, Gigă, Badinerie
G. Bizet - Preludiu, Dans boem, Intermezzo din „Carmen”
C. Silvestri - Trei piese pentru orchestră de coarde
J. S. Bach - Arie din Suita a III-a în Re major, BWV 1068
J. Brahms - Simfonia a III-a în Fa major, op. 90 (partea a III-a)
L. van Beethoven - Simfonia a VII-a în La major, op. 92 (finalul)
A. Dvorák - Dans slav nr. 5
P. I. Ceaikovski - Simfonia a IV-a în Fa minor, op. 36 (finalul)

03.09., ora 20.00

Concert Orchestra Sinfonia București
Dirijor: Florin Totan
M. Glinka - Uvertura “Ruslan și Ludmila”
A. Haciaturian - Adagio din baletul “Spartacus”
P.I. Ceaikovski - Uvertura fantezie “Romeo și Julieta”
A. Borodin - Dansurile polovitiene.

04.09, ora 20.00

Trio Strad
Alexandru Tomescu (vioară), Răzvan Suma (violoncel), Toma Popovici (pian)
W. A. Mozart - Trio in Do Major, K. 548
F. Schubert - Notturno în Mi bemol Major, Op. 148
L. van Beethoven - Trio în Si bemol Major, op 11, nr 4

05.09., ora 18.30

Formația Remember Enescu: Corina Răducanu, Eugen Dumitrescu - pian la 4 mâini
M. Ravel - Ma mere l’Oye
C. Debbusy - Petite suite
E. Satie - La belle excentrique
G. Faure - Dolly, op.56
G. Enescu - Rapsodia română nr.1, în Re major

05.09., ora 20.00

Cvartetul Artmusik
Marius Biclea (vioară), Emil Stegar (vioară), Florin Matei (violă), Dan Joițoiu (violoncel)
W.A.Mozart - Divertisment nr. III
Divertisment nr. II
Divertisment nr. I
Mica serenadă
Alla Turca

06.09., ora 20.00

Trio Spirit of Vienna
Horia Maxim (pian), Matei Ioachimescu (flaut), Mihaela Anica (flaut)
F. Doppler – Andante și Rondo pentru două flaute și pian
W. A. Mozart – Sonata pentru două piane, K.448 (aranjament pentru două flaute și pian)
D. Șostakovici - Cinci piese pentru două flaute și pian
F. Kulhau – Grand Trio

07.09, ora 20.00

Cvintetul Consonus
Laurențiu Darie (solist – fagot), Lucian Dănilă (vioară), Mihaela Dobrescu (vioară), Iulian Popovici (violă), Bogdan Popa (violoncel), Octavian Ralea (contrabas)
W. A. Mozart - Divertisment pentru orchestră de coarde
A. Vivaldi - Concert în Mi bemol Major pentru fagot și orchestră de coarde
E. Elgar - Allegro din Serenada pentru orchestră de coarde
L. E. Larsson - Concertino pentru fagot și orchestră de coarde
P.I. Ceaikovski - Valsul din Serenada pentru orchestră de coarde
A. Piazzolla – Tango Escolaso pentru fagot și orchestră de coarde

08.09., ora 20.00

Orchestra Filarmonicii Banatul din Timișoara
dirijor: Radu Popa
solist: Zoli Toth
Enescu – Domino
Coloane sonore ale filmelor clasice de animație

09.09., ora 20.00

September Quintet
Rafael Butaru Constantin (vioară), Ghinda Iulia (vioară), Sergiu Munteanu (violă), Adrian Naidin (violoncel), Octavian Ralea (contrabas).
J. Haydn – Divertisment
A. Naidin – Precl.asic
A. Naidin – Spaima
A. Piazzolla – Tangouri

10.09., ora 20.00

Big Bandul Radio
dirijor: Ionel Tudor
Evergreen medley – Glenn Miller, Cha cha, Sambe.
Piese compuse de Duke Ellington, Count Basie, Oliver Nelsom, Sammy Nestico.

11.09, ora 20.00

Filarmonica Pitești
Dirijor: Tiberiu Oprea
Soliști: Ioana Goicea, Ștefan Cazacu
Dmitri Shostakowich, Uvertura festivă
Tiberiu Brediceanu, Patru dansuri simfonice
George Enescu, Balada
Constantin Dimitrescu, Dans țăranesc
Pablo de Sarasate, Fantezia Carmen
Edvard Grieg, Dansuri norvegiene
George Enescu, Rapsodia română I

12.09., ora 18.30

Fanfara ”Crescendo Harmony” - Buteni (Arad)
Festival in the Hall of the Mountain King (Aranjament: I. Torskangerpoll)
J. Williams - Theme from Schindler’s List (Aranjament: J. de Haan)
M. Norman - James Bond Suite (Aranjament: F. Erickson)
Vangelis - Conquest of Paradise (Aranjament: M. Rutle)
B. Conti - Gonna Fly Now (Aranjament: Anders)
J. Henderson și Sam Pottle - The Muppets Show (Aranjament: F. D. Cofieli)
G. Obo - Tema the Mission (Aranjament: M. Graftas)
Hannah Montana in Concerts (Aranjament: M. Brown)
Pirații din Caraibe (Aranjament: M. Brown)
I. Torskangerpoll - Marș festiv
I. Ivanovici - Valurile Dunării
C. Porumbescu - Crai nou
J. Strauss - Marșul lui Radetzky
Vitae Lux (Aranjament: T.A. Nilsen)
J. M. Forde - Kongolela
I. Robinson - Festival Arangement – Morning Star
Dog Days (Aranjament: D. E. Nja)
E. Ball - Marș Star Lake
J. Hanssen - Valdresmarsj
Kaiser Franz Joseph (Aranjament: I. Croitoru)
Ivanovici - Marș de Concert

12.09., ora 20:00

Accord Vibes
Alexandru Anastasiu (vibrafon), Fernando Mihalache (acordeon), Cezar Knihinschi

(contrabas)
Richard Galliano - New Mussette
Spleen
Java Indigo
Giselle
Waltz for Nicky
Laurita
A French Touch
Fou rire
T. Murena, J. Colombo - Indifference

13.09., ora 20.00

Recital
Liviu Prunaru (vioară), Valentina Svyatlovska (vioară), Horia Mihail (pian).
C. A. Beriot: Grand Duo for two violins (partea întâi)
J. Massenet: Thais
C. Saint-Saens: Introducere și Rondo capriccioso
F. Schubert: Ave Maria
C. Saint-Saens: Havanaise
P. I. Ceaikovski: Valse Scherzo
P. Sarasate: Navarra pentru două viori și pian

14.09., ora 20.00

Orchestra Angely's
dirijor: Marius Firca
soliști: Daniela Vlădescu (soprană), Narcis Brebeanu (tenor), Alexandra Tărniceru (soprană)
J.P. Souse - Washington Post
J. Strauss - Wein, Weib und Gesang
J. Strauss - Leichtes Blut
F. von Suppe - Pique dame
J. Strauss - Luceafărul
A. Lara - Granada
G. Puccini - Nessun dorma din opera „Turandot"
G. Bogner - Xilo cl.assics
F. Lehar - Aria Viljei din opereta "Văduva veselă"
A.L. Webber - Think of Me
E. di Capua - O sole mio
A. Bosendorfer - Viva belcanto
G. Verdi - Brindisi din opera "Traviata"

15.09., ora 20.00

Stringasong
Berti Barbera, Nicu Patoi și Sangam String Quartet
C. Greenwood, J. Greenwood, E. O'Brien, P. Selway, T. Yorke - No Surprises
H. Arlen, E.Y. Harburg - Over the Rainbow
L. Reed - Perfect Day
L. Cohen - Hallelujah
J. Lennon, P. Mccartney - Blackbird
J. Lennon, P. Mccartney - Eleanor Rigby
E. Burgess - Jamaica farewell
M.L. Gore - Personal Jesus
L.W. John - Need Your Love so Bad
C. Cornell - Black Hole Sun
W. Donaldson, G. Kahn - My Baby Just Cares for Me
A. Parsons, E. Woolfosn - Eye in the Sky
K. Livgren - Dust in the Wind
D. Gilmour, R. Waters - Wish You Were Here
J. Bonham, J.P. Jones, J. Page, R. Plant – Kashmir

16.09., ora 20.00

Seara Radio România Muzical
Formația vocal – instrumentală de muzică veche Anton Pann

17.09., ora 20.00

Seara Radio România Cultural
Spectacol de teatru – Caragiale Short Cut
Regia: Mihai Lungeanu

18.09., ora 20.00

Orchestra Națională Radio
dirijor: Tiberiu Soare
G. Verdi - Uvertura „Forța Destinului"
Puccini – Intermezzo din opera „Manon Lescaut"
Strauss - Kaiser Walzer
P.I. Ceaikovski - Suita din „Lacul Lebedelor"

FILARMONICA PITEȘTI

Program Festival „George Enescu", Piața Festivalului, 11.09. 2011, ora 20.00

Dirijor: Tiberiu Oprea

Orchestra simfonică a Filarmonicii Pitești

Soliști: Ioana Goicea, Ștefan Cazacu

- Dmitri Shostakowich, ***Uvertura festivă op.96***
- Tiberiu Brediceanu, ***Patru dansuri simfonice***
- George Enescu, ***Balada***
- Constantin Dimitrescu, ***Dans țăranesc***
- Edvard Grieg, ***Dansuri norvegiene op,35***
- Pablo de Sarasate, ***Fantezia Carmen***
- D. Popper, ***Rapsodia ungară op.68***
- George Enescu, ***Rapsodia română I***

DACIA

YouTube HD
www.youtube.com/filarmonicapitesti

Preț 5 RON